

Boğazlar Meselesi

Bir Türk - Sovyet anlaşmasına dair
bir Alman gazetesinin verdiği haber

Reichs-Neuzeitung
Deutsche Allgemeine Zeitung
Berlin, 10. November 1933 (Hilfslos)

Doyçe Alge.nayne Çaytung gazetesinin başlığı

Berlinde çıkan (Doyçe Alge mayne Çaytung) gazetesine İstanbul'dan verilen bir telgrafnamede geçenlerde Sovyet ricalinin Ankara'yı ve memleketimizin muhtelif şehirlerini ziyaretleri hakkında aynen şu malûmat verilmektedir:

"Sovyet ziyareti, son zamanlarda Balkanlarda yapılan ziyaretler gibi, az veya çok mühim bir itilâf aktine müstenit değildir. Türkiye ile Sovyetler arasında hiç bir diplomatik maksat kalmamış, bir müzakeresi biterek imzalanmamış olsun. Sovyetlerin bu defa başka vazifeleri vardı ve bunlar her şeyden ziyade askeri sahalarda idi. Mevzuu bahsolan şey, Lozan müzakerelerinden dahi arada sırada Türkiye — Sovyet semasını karartmış olan aynı bu'ut, yani Sovyetlerin karadenizdeki hakimiyetini emniyet altına almak meselesi idi. Bu mesele başka suretle tarif edilirse şöyle söylemek lâzım gelir: Türkiye, ciddi bir vaziyet karşısında boğazları müessir bir surette kapatacak kadar kuvvetli midir? Bugün Karadenizde Sovyet donanması en kuvvetli donanma -dır ve Moskovada bu vaziyeti muhafaza etmek niyetindedir. Şimdiye kadar Sovyetler, boğazların müdafaasına icabında bilfiil iş -rak etmelerini istihdaf eyliyen mü-

kerrer teklifleriyle Türkiyeye mü -racaat eylemişlerdir. Fakat Tür -kiye bunları her defasında reddet -miştir.

Türkiye Cenevredeki silâhları bırakma müzakerelerinde boğazlar -rın tahkimine müsaade olun -masını ileri süre'idenberi bu mese -le yeniden meydana çıkmıştır. Bu suretle Sovyetler boğazların kapatılması keyfiyetini Türkiye ile ken -di başlarına tekrar müzakereye fırsat bulmuşlardır. Sovyetler bu defa Ankaradaki merasimde hazır bu'unmak üzere (Voroşilof) tan maada birçok yüksek Sovyet zabit -leri de göndermiştir. Tabii resmi tebliğlerde bu zabitler mevzuu bah sedilerek yalnız Karahan ile ma -arif komiseri zikrolunmuştur. He -yet üç bomba tayyaresiyle şimdiye kadar Türk ordusunda bulunmayan üç motörlü büyük bir tayyare he -diye etmiştir.

Fakat her şeyden evel Sovyet heyeti vaktini boş geçirmemiştir. Ankaraya gider gitmez ilk işleri memleket dahilinde bulunan mü -himmat fabrikalarını ziyaret et -mek olmuştur. Cumhuriyetin o -nuncu yıl dönümü münasebetiyle yapılan büyük resmi geçitten evel kıta'ar bir teftiş nazarından geçi -rilmiştir.

(Devamı 8 inci sayıfada)

Kamelyalı KADIN!

Dünya edebiyatının

S I
E Z
L Z
A Z
M E
I T

Ş A
H E
S E
R i

tarafından güzel Türkçe
ile yeniden hazırlandı.
Yarınki sayımızdan
itibaren başlıyoruz

Ankaradan
Gelişi güzel mektuplar

Y a z a n :
TOPLU İGNE
ilk mektup : Yarın çıkacak

Nadir Şah

Nasıl öldürüldü, katil
kimdir ?

Nadir şah

Bombay —
Efganistan kralı Nadir Hanın katli hadisesine dair buraya tafsilât gelmiye başlamıştır. Bu haberlere göre kralın katili saraydaki genç ha demelerden birisidir.

Katil -günü Nadir Han sa -rayında harem dairesinden çı -karak selâmlık dairesine geç -mek üzere iken katil karşısına çıkmış ve rovelverle üç defa ateş etmiştir. Çıkan kurşunların üçü de Nadir Hana isabet etmiş ve kral olduğu yerde düşüp kalmıştır.

Fakat Nadir Hanın ölmediğini hissederek katil hemen yerde yatan mecruhun üzerine hücum ederek kamasını çekip üç yerinden daha yaralamıştır. Nadir Han aldığı bu yaraların tesiriyle derhal ölmüştür.

Katil tevkif edilmiş ve hemen sorguya çekilmiştir. Kendisine kralı niçin öldürdüğü sorulduğu zaman bütün Efgan gençliğinin Nadir Hana karşı büyük bir kin bes -lemekte olduğunu, çünkü kralın

(Devamı 10 uncu sayıfada)

3 üncü sayıfamızda

M. Musolini'nin sözle -rinden çıkan münakaşa -ya dair Fransızca L'AK -CHAM Yazı müdürü :

M. G. Primi'nin

"Sohbetler" muharririne gönder -diği mektubu okuyunuz.

Üniversitede yer alan ecnebi profesörler

Maarif vekâleti üniversite için bir
buçuk milyon lira borç alacak

Ankara, 13 (Hususi) — Üni -versite için ihtiyaç görülen 1 mil -yon 426.374 liranın istikraz suretiy -le temini hakkında hazırlanan bir kanun lâyihası B. M. M. ne veril -miştir.

Darülfünunun lâğviyle üniver -sitenin kurulması ve mükemmelen işliyebilmesi bazı masrafları icap ettirmiş ve ettirmektedir. Bu mas -raflar arasında açıkta kalan müder -rislere ve müderris muavinlerine verilecek açık maaşları, tıp fakülte sinin İstanbul'a nakli, Haseki ve Gureba hastanelerinin tamiri mas -rafları, Avrupadan getirilecek 36 mütehassıs profesöre verilebilecek maaşlar, mevcut lâboratuvarların bu müderrislerin istifade edeceği şekilde ikmali, mevcut olmyanla -rın yapılması masrafı bulunmakta -dır. Bütçe kanuniyle verilen 886 bin 623 lira bütün bu masraflara kâfi gelmiyeceği için istikraza lüz -um görülmüştür.

Lâyiha şudur:
"Üniversitede yapılan tesisat teşkilât dolayısıyla sarfına lüzum görülen 1.426.374 lira için Maliye vekâletinin kefaletiyle maarif ve -kâletince bu miktara kadar istik -raz akdine veya hesabı cari açıl -masına mezuniyet verilmiştir.."

Üniversitede : cerrahi ilmi profesörü
Nissen Rudolf

İşaret olunduğuna göre üniver -sitenin yeni kadrosunda hocaların maaşlarında bazı değişiklikler ya -pılmıştır. Haziranda yapılan üni -versite bütçesinde en yüksek maaş 125 lira olarak tesbit edildiği halde son kadroda yalnız bir müderrise 100 lira aslı maaş verilmiştir. Bu vaziyet üniversitede bazı karışık -lıklar doğurmuştur. Birçok pro -

(Devamı 10 uncu sayıfada)

Beyoğlu merkez memu -rile arkadaşı tevkif edildi

Sebebi bir randevü evi ile alâkadar rüşvet meselesi

Beyoğlu merkez memuru Hulû -si Beyle taharri memurlarından Remzi Efendi, dün öğleden sonra bir meseleden dolayı mevcuden adliye dairesine getirilmişlerdir.

Hulûsi Beyle Remzi Ef., akşam geç vakte kadar sorguya çekildik -ten sonra tevkif edilmişlerdir .

Haber aldığımız göre, Hulûsi Beyle Remzi Efendi haklarındaki

takibat ve tahikatın mevzuu, 200 liralık bir rüşvet meselesidir. Bu rüşvetin, Mezruka Hanımın idare -sinde bulunan ve bir müddet ev -vel kapatılan bir randevu evinin tekrar açılması için verildiği mev -zubahistir.

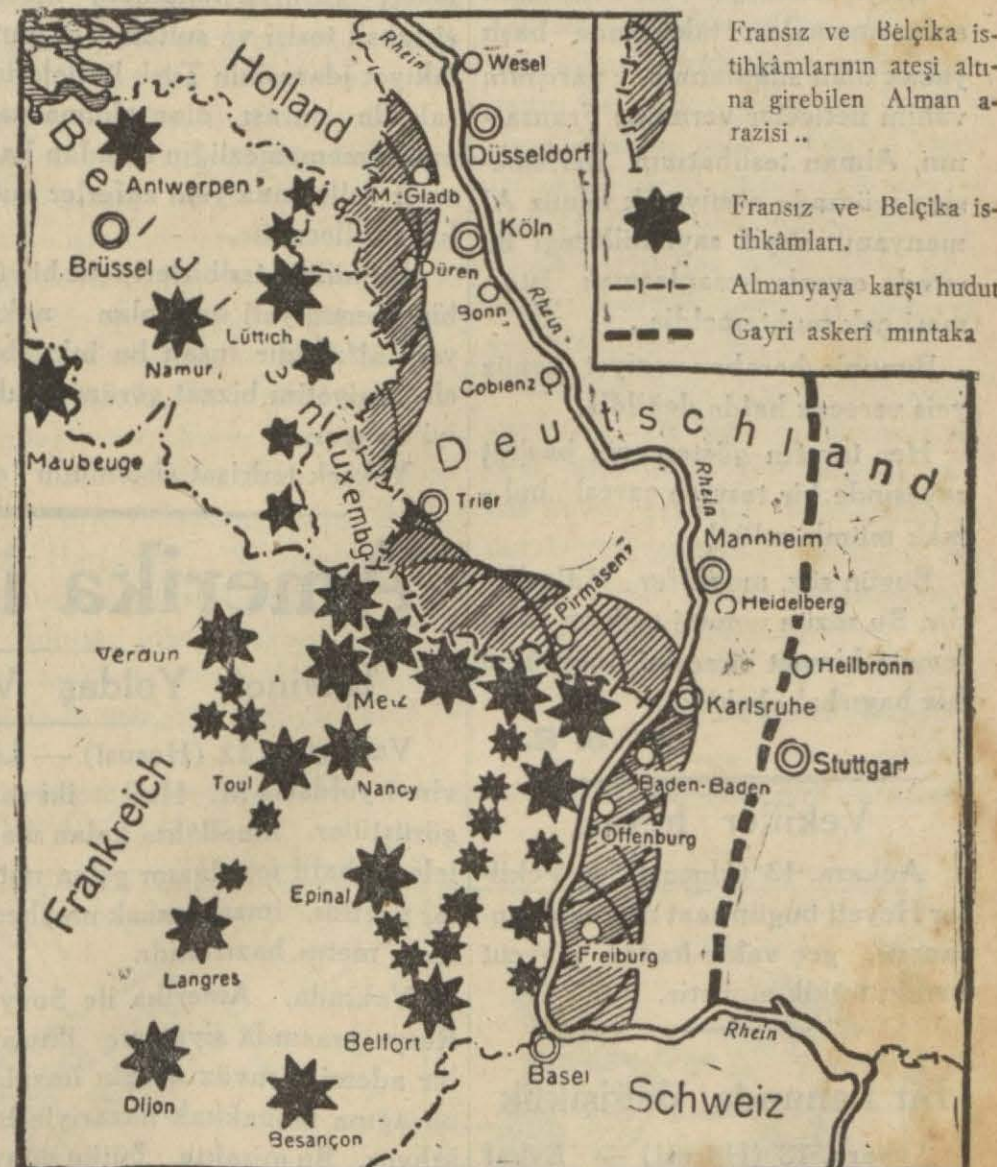
Mesele üzerinde yapılan tahkikat ehemiyetle derinleştirilmektedir.

— Kömürü kaç okka istiyorsun ?..
— Yalnız bir parçacık bana yetişir ... Komşumuzun kapısını karalamak için istiyorum !..

Alman tehlikesi, Fransa

Fransız parlâmetosunda şiddetli münakaşalar

Fransız ve Belçika ist -tikâmlarının ateşi altı -na girebilen Alman a -razisi ..

Fransız ve Belçika ist -tikâmları.
— — — — —
Almanya karşı hudut
— — — — —
Gayri askerî mintaka

Fransızlar Almanyadan korktukları için Umumi harpten sonra İsviçre hududundan Belçika hududuna kadar uzanan Alman — Fransız hududunu müthiş bir istihkâm şe -bekesiyle kapatmışlardır . Bu havalide âdeta yer altında betondu büyük istihkâm —leri inşa edilmiştir. Aynı istihkâmlar Belçika — Almanyâ hududunda da görülmektedir .

Fakat Fransızlar Belçikalıların hudutlarını Almanlara karşı müdafaa edebileceklerinden emin olmadıklarından Belçika — Fransız hu -dudunun da ayrıca tahkimini istemektedirler.

Yukardaki kroki bu istihkâmların va -ziyetini göstermektedir.

(Bu bahse dair yazımız 5 inci sayıfada)

Hitlerin zaferi

Almanyada yapılan umumî intihabat Hitler fırkasının kahir ve kat'i bir muvaffakiyet kazanması ile neticelendi. Alman milleti Her Hitler'e ve fırkasına verdiği rey ile onun siyasetini tasvip ettiğini, onun liderliğine karşı tam bir itimat beslediğini göstermiş oldu.

Bu vaziyet karşısında akla gelecek ilk sual şudur:

Alman milletinin bütün itimadı ile mücehhez olan Her Hitler ne yapacak? Kuvvetini, nüfuzunu sulh lehinde mi, aleyhinde mi kullanacak!..

Her Hitler, Almanyanın müsavatını Almanyanın diğer muazam devletlerden her hangi suretle madun muamelesi görmemesini müdafaa etmiş, Almanyanın izzetini nefisini rencide edegelen muamelelere nihayet vermek istemiş, bunun için milletler cemiyetinden ve silâhları azaltma konferansından çekilmişti.

Bütün Alman milletini tehyic eden ve onu Hitlerin etrafında toplayan, hattâ Hitlerin düşmanlarını bile ona taraftar olmağa sevkeden bu hareket tabii neticesini vermiş bulunuyor.

Her Hitler bu zaferden istifade ederek iki maksadı istihdaf edeceğinde şüphe yoktur.

Birinci maksat; Almanyayı, milliyetçi sosyal programına göre yeniden organize etmek,

İkincisi: Almanyanın beynelmilel mevkiini yükseltmek ve onun diğer muazzam devletlerin her hangisinden geri kalmamasını temin etmektir.

Her iki maksat sulh ve sükûn sayesinde temin olunabileceği için harp ve darptan bahseden bütün velleli sayılara rağmen, önümüzdeki seneler içinde bir harp vuku bulmayacağını tahmin etmek, hiç te yanlış olmaz.

Gerçi Almanya ile Fransanın anlaşamamaları takdirinde başlıyacak olan silâhlanma yarışının vahim neticeler vermesi; Fransa'nın, Alman teslimatının ilerlemesine müsaade etmiyerek henüz Almanyanın zayıf sayılabileceği bu sırada onunla hesaplaşmak istemesi çok muhtemeldir.

Bununla beraber vaziyet, henüz yeis verecek halde değildir.

Her tarafın göstereceği basiret sayesinde bir tesviye çaresi bulunmak mümkündür!

Bugün söz, muzaffer Hitlerindir. Bu sözün umumî sulh ve müsaleteme hizmet etmesini, insanlığın her hayırhahı bekliyor.

Ö. R.

Vekiller heyeti

Ankara, 13 (Hususi) — Vekiller Heyeti bugün saat on beşte toplanmış, geç vakte kadar mevcut evrakı tetkik etmiştir.

Bir kanunda değişiklik

Ankara, 13 (Hususi) — Evkaf umum müdürlüğüne, bazı inşaat için taahhütlere girişmek üzere mezuniyet verilmesine dair olan 2037 numaralı kanunun birinci maddesine "İzmir," kelimesinin ilâvesi ve bu madde müddetinin 935 senesine kadar uzatılması hakkındaki lâyiha Büyük Millet Meclisine verilmiştir.

SON HABERLER

Sovyet maarif komiserinin görüşle maarifimiz..

"İnsan bu inkılâbın ehemmiyetini bizzat görünce daha iyi anlıyor.."

İstanbul, 13 (A.A.) — Kendilerinden ayrılrken Sovyet Rusya maarif komiseri Boubnov yoldaş Anadolu ajansı hususî muhabirinin bir sualine, Odesada, şu cevabı vermiştir:

"— Sovyet heyetine karşı gösterilen fevkalâde samimî ve dostane hüsnü kabul Türkiyenin maarif ve kültür saha'larındaki faaliyetini öğrenmeme müsaade etti. Teknik ve ziraat mektepleri dahil birçok ilk, orta mekteplerle meslek mekteplerini bizzat gördüm. Cumhuriyet Türkiyesinin mühim idarecileriyle maarif meseleleri hakkında görüşmek zevkini elde ettim ve nihayet maarif vekâleti tarafından lütfen emrime verilen istatistikleri gördüm.

Aynı zamanda Türk mektepleri sanat tedrisatına ve gençliğin sporla bedenlen hazırlanmasına kâfi derecede büyük bir yer vermektedir. Türk mektebinin bu hususî yetleri, cumhuriyetin onuncu yıl dönümü münasebetiyle Ankaradaki İsmet Paşa kız enstitüsünün harikulâde binasında yapılmış olan fevkalâde güzel sergide mükemmel bir şekilde gösterilmişti. Meselâ İzmir vilâyetinde bizzat gördüğüm gibi sadece şehirlerde değil, köylerde de mektep şebekelerini genişletmek arzusunda olan Türk hükûmeti ve mahalli hükûmet adamları Türkiyedeki maarif inkişafı yolunda bugünkü tempoyu muhafaza ederse — ki, aksini tahmin ettirecek hiç bir sebep göremiyorum — gelecek seneler, Türkiye hükûmeti, mecburi tahsil tesisi ve sultanların mukariyet idaresinin Türk kütlelerine saldıde mirası olan okuma yazma bilmememezliğin ortadan kalkması yollarında yeni zaferler kullayabilecekler.

Bu kültür tedbirleri için büyük bir ehemmiyeti haiz olan nokta yeni alfabadir İnsan bu inkılâbın ehemmiyetini bizzat görünce daha iyi anlıyor.

Yüksek tedrisat sisteminin el-

zem birer unsuru olan fennî enstitülerden bir çoğu Türkiyede mevcuttur. Yüksek tedrisat hususunda bilhassa nazarı dikkatime çarpan şey, İstanbul üniversitesinde yapılan değişiklikler olmuştur.

Türk âlimleriyle yaptığım görüşmelerden aldığım katî ve müspet intiba şudur ki, Türkiyede bir fen akademisi fikri olgunlaşmıştır.

Yeni Türkiyeyi şahsen tanımış olmağım, beni, tecrübeler geçirmiş bir dostlukla esasen senelerden beri bağlı olan Sovyet Rusya ile Türkiye arasında kültür bağlarını takviye etmek lüzumu katî bulunduğuna kanaatine ulaştırdı. Bu vadide mühim şeyler yapılmış olduğunu biliyorsunuz. Fakat dostluğumuzun kültür münasebeti sahasında daha ziyade olması hakkındaki düşüncelerimi kabul edememzlik edemezsiniz. Maarif, edebiyat, alelûmum ilim ve fen meseleleri, Türkiyat, tiyatro ve sanat sahalarında yapılan tecrübelerin mübadeleleri... İşte, Türkiye ile Sovyet Rusya münasebatını takviye hususunda lâzım müşterek tedbirler için arzu edilen şeyler bunlardır.."

Heyetimiz döndü

Sovyet heyetini ve Vorosilof yoldaşı Odesaya kadar teşyi etmiş olan İzzettin Paşa, Muzaffer paşanın riyasetindeki askerî heyet, hariciye kalemi mahsus müdürü Refik Amir Beyle bu heyetle birlikte İstanbuldan Odesaya gitmiş olan C. H. F. vilâyet idare heyeti reisi Cevdet Kerim, şehir meclisi azasından Nakiye H. dün saat 17,30 da İzmir vapuru ile dönmüşlerdir.

Sovyet Rusya Ankara büyük elçisi Suriç yoldaş da İzmir vapuru ile dönmüştür. Suriç yoldaş beş gün İstanbulda kalıp Ankaraya dönecektir. Suriç yoldaş rıhtımda Sovyet İstanbul baş konsolosu ve sefaret erkânı tarafından karşılanmıştır.

Amerika ile Sovyetler

Litvinof Yoldaş Vaşington Elçiliğimizde

Vaşington, 12 (Hususi) — Litvinof yoldaşla M. Hull iki saat görüştüler. Muallakta kalan meselelerin halli için lâzım gelen notlar yazıldı, imzalanacak muahedelerin metni hazırlandı.

Yakında, Amerika ile Sovyet Rusya arasında siyasi ve iktisadi bir ademi tecavüz misakı imzalanacağına muhakkak nazariyle bakılıyor. Bu misakta, bütün dünya devlet reislerine M. Ruzvelt tarafından gönderilen mütecavizin tarifi de tasdik edilmiş olacaktır. M. Ruzvelt göre mütecaviz: "Mevcut muahedeler mevcut kalmak şartıyla, kendi hudutları haricine asker sevkeden memleket mütecavizdir..", Fakat bugün Litvinof yoldaş Ruzvelt ile görüşecekken, mülakat

tehir edildi. Bu tehirin sebebi anlaşlamamıştır.

Litvinof yoldaş Vaşington elçiliğimizde

Sovyetlerin hariciye komiseri Litvinof yoldaş Amerika ile Sovyet arasındaki münasebatı düzeltmek üzere malûm olduğu veçhile Amerikada bulunmaktadır.

Mumailiyh geçen salı günü Vaşingtona vasıl olduğu zaman istasyonda yegâne diplomat olarak Vaşington sefirimiz Muhtar Bey tarafından karşılanmıştır.

Litvinof yoldaş Vaşingtona geldiğinin ertesi günü Muhtar Bey tarafından Türkiye cumhuriyeti sefaretinde bir ziyafet verilmiş ve bu esnada Türk — Sovyet dostluğu tesit edilmiştir.

Almanyada Intihabın verdiği kat'i netice..

Berlin, 13 (A.A.) — Alman mil'etinin Hitler hükûmetince tasvip edilip edilmemesi hakkında dün yapılan arayı umumiye ile Reichtag intihabatının muvakkat katî neticeleri şunlardır:

Intihabata kanunen iştirak etmek salâhiyetini haiz olan 45 milyon 14.885 Almandan arayı umumiye 43.464.420 kişi iştirak etmiştir.

Bunların 40.618.147 si, yani yüzde 93,4 ü evet, ve 2.055.363 ü hayır cevabını vermiştir. 790.910 rey pusulası muteber addedilmemiştir.

Reichtag intihabatına 43 milyon 7.577 kişi iştirak etmiştir.

Milliyetperver Sosyalist listesi 39.655.288 rey yani müntheiplerin yüzde 92,2 reyini toplamıştır.

Geçen Reichtag intihabatına isimleri giren 44.685.000 müntheipten ancak 39.655.000 ni iştirak etmiş ve milliyetperver sosyalistler, yani 17.277.180 ni yani umumi reylerin yüzde 38,7 sini kazanmışlardır.

"Hitlerin sözü Almanların sözüdür."

Berlin, 13 (A.A.) — Milliyetperver sosyalist matbuat bürosu arayı umumiyenin neticeleri hakkında şu tebliği neşretmiştir:

"Alman milleti sulh siyaseti ve fakat aynı zamanda şeref siyaseti taraftarı olduğunu bütün dünyaya resmen ilân etmiştir. Alman milleti, hükûmetinin siyasetini şimdiki kadar emsali görülmemiş bir birlikle tasvip etmiştir. Bugün dünyada milleti namına söz söylemek selâhiyetini haiz bir adam varsa o da Hitlerdir. Onun kararı Almanyanın kararıdır. Onun sözü bütün Alman milletinin sözüdür. Dünya bu hususiyeti ihmal edemez. Ve Alman milletine karşı olan hatırı hareketinde bundan icap eden neticeleri çıkarmalıdır.

Fransızlara göre..

Paris, 13 (A.A.) — Havas ajansından : Fransız matbuatı arayı umumiye ve Raystag intihabatı neticelerini hayret göstermeksin ve tefsiratta bulunmaksızın kaydetmektedirler. Çünkü bu netice esasen bekleniyordu.

İstanbuldan Ankaraya gidecek gümrük memurları için..

Ankara, 13 (Hususi) — Gümrükler Vekâleti 933 bütçesinin 231 muvakkat tazminat faslına konulan para, vekâletin merkez teşkilâtı tetkik müdürlüğünün yalnız Ankaradaki memurları için hesap edilmişti. Bu müdürlüğün Ankaraya nakli kararlaştırılması üzerine 69 memur Ankaraya nakleldirilmiştir.

Bundan başka 21 memurun daha Ankaraya nakledilmeleri tekkarrür etmiştir. Bunun için bütçenin muvakkat tazminat faslına yeniden 17 bin lira konulması lâzımgelmıştır, bu paranın münakale suretiyle temini hakkında hazırlanan lâyiha Büyük Millet meclisine verilmiştir.

Yeni vergi

yeni bazı vergiler çıkarılacağı bildiriliyor

Ankara, (Milliyet) — Bütçe'nin varidat faslındaki tahmin, geçen sene aşağı yukarı tahakkuk etmişti. Önümüzdeki sene içinde aynı miktarı bulmağa imkân yoktur.

Onun için yeni varidat mem-baları bulmak, bir taraftan azami tasarruf imkânları ararken öbür taraftan vergi ve saire şeklinde yeni bazı mükellefiyetler düşünmek zarureti vardır. Çünkü hükûmet olsun, Büyük Millet Meclisi olsun, bir mülâhaza ile yeni seneye açık bir bütçe ile girmek kararında değildir.

Bir sebep daha var: Milli vaziyet ve muvazene zarureti ne kadar mühim olursa olsun, bazı vergileri de biraz indirmeğe mecburiyet görülüyor. Sayım vergisi bunlardan biridir. Bütün bu sebepler ve zaruretler; yeni vergi aramayı icap ettiriyor. Aranacak yeni vergiler arasında resmî ve hususî müesseselerin memurlarından küçük bir nispet dahilinde yeni bir vergi alınması da ihtimal dahilindedir.

Bugüne kadar hiç bir karar ve vaziyet tesbit edilmemiştir. Maliye Vekâletinde bu mevzu etrafında tetkikat yapılıyor. Konacak yeni verginin adilâne olması ve muhtem çok tazyik etmemesi de bilhassa iltizam olunuyor. Türkiyenin dahilî ve haricî vaziyetinin kuvvetli ve hatırı sayılır bir halde olmasının sebep ve âmilleri arasında bütçenin mütevazın olması, ica-bında kendi vesait ve menabilile yaşayabilmesi imkânının ön safta yer tuttuğunu bütün milletin takdir edeceğine Ankarada umumî kanaat vardır.

Zehirli gazlar ve bunları kullanmağa mahsus vasıtalar..

Ankara, 13 (Hususi) — Zehirli gazlarla bunları kullanmağa mahsus vasıtalar hakkında hazırlanarak vekiller heyetine tasvip olunan lâyiha B. Millet Meclisine verilmiştir.

Lâzıma göre; zehirli gazlarla bunları kullanmağa mahsus vasıtaların Türkiyeye sokulması, Türkiyede yapılması yasaktır. Ancak Milli Müdafaa, Sıhhat, Ziraat vekillerinin ihtiyacı için haricîten getirilecek veya dahilde yapılacak mevat bu kalemde müstesnadır.

Memnu addedilicek maddeler Vekiller Heyetince tesbit olunacaktır.

Hâlâ bu maddeleri ellerinde bulunduranlar, lâyihamın meriyete geçtiği tarihten itibaren bunları birer beyannameyle mahallin en büyük mülkiye amirine teslim mecburdurlar. Teslim etmeyenler hakkında kaçakçılık kanunun hükümleri tatbik edilecektir. Hükûmet beyannamelerle verilen maddeleri ve vasıtaları mülkiyet fiatı üzerinden satın alacaktır. Kanunun tatbik sureti hakkında bir talimatname de hazırlanacaktır.

Japonya elçisi

Japonyanın Türkiye elçisi Vi-kont Mushakoji evvelki gün Sempo- lon ekspresiyle Cenevreden şehri-mize gelmiştir.

İŞARETLER

İngilterede yeni bir fırka

Gazeteler yazıyor:

İngilterede muhafazakâr fırka lâğvedilecek, yerine millî bir fırka kurulacak. Bu fırkanın başına Makdonald geçecek, lider yeni bir program hazırlıyacak!

Yeni fırkanın programını bil-miyoruz. Fakat muhafazakârların bir kısmının gireceği, ameleden bir kısmının da iştirak edeceği bu fırka şimdiye kadar İngilterede yaşayan siyaset mantığına uygun olmamakla beraber vaziyeti muhafaza etmek isteyen grupların nasıl yeni tabiyeler kurduk'arını göstermek itibarıyla dikkate layıktır.

Yeni fırkada muhafazakâr bulunacak, işçi bulunacak, belki de liberallerden bazıları da buna iltihak edeceklerdir. Şu ha'de bu fırka şimdiye kadar İngilterede in-kışaf eden sınıf fırkaları yerine millet birliğine dayanacak, bu fırka sınıfları değil, İngilizliği temsil edecek.

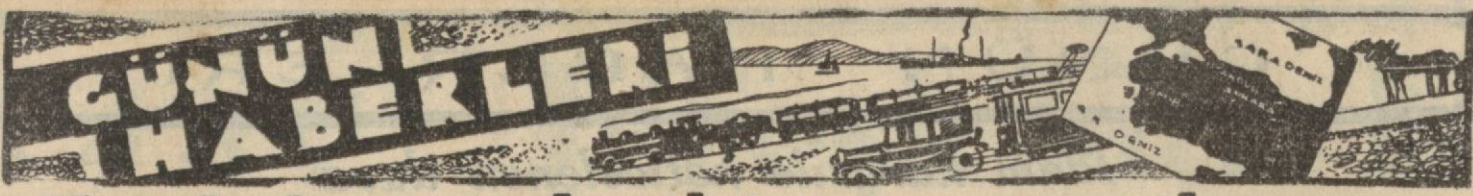
Böyle bir fırka tutunabilir mi? Tutunursa şimdiye kadar neden tutunmadı idi?

Sınıfları bir tarafa bırakan bir fırka dün değil, fakat bugün tutunmak için bir hayli kuvvetli desteklere dayanmaktadır. Birinci sebep: Dünya buhranı içinde İngiltere'nin seneden seneye aldığı vaziyettir. 929 danberi İngilterede bütün iktisadi nekanizma kötüden daha kötüye doğru gitmektedir. Bu kötüye gidış şunu ifade eder. Dünyada kapitalist rejimin şeklini veren ve onun saltanatını tesis eden muhafazakâr ve liberal sermayedarlar vaziyetlerini muhafaza edebilmek için yalnız kendi sınıf tesa-nütlerine dayanamazlar. Bu sınıf tesa-nüdü artık onları gelecek fe-lâketlere karşı koruyacak bir hal-de değildir. Mevcudu kurtarmak için biraz fedakârlıkla daha geniş bir tesa-nüt havası içine girmek istiyor.

İkinci sebep: İngilteredeki amelenin geniş miyasa proletarya âleminde müstemlekelerden gelen yüksek kıymetlerle geçinen aristokrasi vücudunda getirmesidir. İngiltere işçileri Hindistan'dan ve bütün İngiliz müstemlekelerinden gelen yüksek kıymetle refah temin ederler. Onun için aristokrat işçiler İngiltere müstemlekeçiliğinin aleyhinde değildirler.

Bu sebepten İngiliz emperyalizmine dayanan sınıfları kuvvetlendirmeyi kendileri için gayri makul görmezler.

Bu iki zümrenin lehirlendiği noktanın adı İngiltere hakimiyeti

Fatih hattında iki tramvay kazası

Bir motör kontakt yaptı, yolcular telâşa düşerek kendilerini arabadan dışarı attılar

Dün Fatih hattında iki tramvay kazası olmuştur. Edirnekapı — Sirkeci hattında işliyen 35 numaralı tramvay arabası dün sabah Çarşıkapıda durak maha'llinden kalkarken tramvayın motörü kontakt yapmış ve motör kısmından dumanlar çıkmıştır.

Arabanın içi dumanla dolduğundan yolcular telâşa düşmüş, kadın ve erkek bütün yolcular kendilerini tramvaydan aşağıya atmışlardır. Bu kargaşa'ı kabile Gül-dan hanım dışarı çıkamayınca ü-

zerine fenalık gelmiş, düşüp bayılmıştır. Gülden hanımın feryadına polisler gelmiş hanım, baygın bir halde tramvaydan çıkarılarak otomobile konmuş ve ayılmadığı için Haseki hastanesine kaldırılmıştır. Vatman 723 numaralı Mustafa Ef. derhal arabayı durdurup cereyanı kestiği için matör yanmaktan kurtulmuştur. Tramvay arabası dikkatle muayene edildikten sonra tekrar işlemiştir.

İkinci kaza ise Saraçhane başında olmuştur. Fatih — Harbiye hattında işliyen vatman Tevfik Ef.

nin idaresindeki tramvay arabası Fatihten Saraçhane başına doğru gelirken önüne yan sokaklardan birinden bir yük arabası çıkmıştır. Vatman arabaya çarpmamak için derhal fren yapmış ve tramvay birdenbire durmuştur. Bunun üzerine yolculardan Zeyrekte kilise camii sokağında 6 numaralı evde oturan Pakize hanımın başı cama çarpmış cam kırılmış ve Pakize hanım başından yaralanmıştır. Pakize hanım Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Maarifte

Akademi bu sene açılmıyacak

Ankara — Akademinin bu sene açılması mümkün olamayacağı ve ancak gelecek sene için düşünülebileceği anlaşılmıştır.

Avrupaya tahsile gidecekler

Maarif Vekâleti namına Avrupa'ya tahsile gitmek üzere açılan müsabaka tetkikatı bitmiş ve kazananlar seçilerek netice vekâletçe tasdikla iktiran etmiştir.

Fakir mektep talebesine yardım

Hilâliahmer cemiyeti, bu sene daha çok fakir mektep talebesine ögle yemeği temin etmek için meşgul olmaktadır. Geçen sene 1200 talebeye yardım yapılmıştı.

Basılacak paralar

Yakında basılacak gümüş paralar talimatnamesi evvelki günkü vekiller heyeti içtimasında görüşülmüştür.

Gümüş bir liralık paraların bir tarafında Gazinin resmi, bir tarafında bir lira ibaresi ve 933 tarihi basılacaktır. Maamafih bu husustaki muhtelif projelerden bir tanesini Vekiller Heyeti tercih edecektir.

ve İngiliz milleti olur.

Vakıa bundan yüz sene evvel muhafazakârların işçi zümresiyle birleşeceği tahayyül edilemezdi.

Fakat bugün postu kurtarmak için sağdan soldan fedakârlık yaparak birleşmeye çalışmak büyük bir korkunun işaretidir. İngilterede Makdonaldın kuracağı fırka İngiltere için yeni im'an tecrübesi olacaktır.

Sadri Etem

Uskudar dispanserinde neler oldu?

Uskudar dispanserinde müesse senin dahili disiplinini ihlâl eden bir hâdise olmuş ve müfettişler derhal tahkikata vaziyet etmişlerdir. Tahkikatın ilk safhası üzerine dispanser doktoru ile, diğer bir memuru başka yerlere tayin edilmiş, iki hastabakıcı hemşire, iki hademe, dispanserin kapıcısı ve şöförü olmak üzere altı kişi de açığa çıkarılmıştır. Dispanser doktoru Sıvasa tayin edilmiştir. Hademelerle, kapıcı ve şöfürün işten el çektilirmelerine sebep de, gördükleri bir vaziyeti müfettişlerin tahkikatı esnasında gizlemeleridir; haber aldığımız nazaran, bunlardan bir kısmı sonradan müracaatla bildiklerini ikrar etmişlerdir. Tahkikata devam edilmektedir.

İnhisarlarda

Uyuşturucu maddelerde müştereken satış

Yugoslavya ile aramızda uyuşturucu maddelerin müştereken satışı için bir itilâf yapılmıştır. Selânikteki Balkan konferansına memleketi namına iştirak eden Yugoslavya delegesi M. Mihailoviç, perşembe günü şehrimize gelecek ve cumartesi günü yeni teşkil edilen uyuşturucu maddeler müşterek satış bürosu üzerinde çalışacaktır. Türkiye'nin ve Yugoslavyanın muhtelit olarak vücutta getirdikleri büroya "Merkez müşterek satış bürosu", unvanı verilmiştir. Büro İstanbul bulda bulunacak, Vakıf hanında uyuşturucu maddeler inhisarının yanında ayrılan hususi bir dairede çalışacaktır. Büroya Habip zade Ziya bey reis, müdürlüğe Ali Sami Bey tayin edilmişlerdir. İlk iş olarak büronun nizamnamesi yapılacaktır.

Afyon fiatları yükseliyor

Yeni afyonun dahilde alıcısı yoktu. Eski afyonu tacirler çıkarıyordu. Kanun, afyonun müstakillen ihracı hakkını ancak yeni seneden itibaren uyuşturucu maddeler inhisarına vermektedir. Bu müddet beklenildiği takdirde birçok malın harice düşkün fiatla çıkmış olacağı, bundan sonraki fiat yükselişlerinde engel teşkil edeceğini düşünen inhisar idaresi, eski mahsule de, Avrupa piyasasının verdiği fiattan daha yükseğine talip olmuştur. Bu hareketin neticesinde tüccar, Avrupanın tekliflerine "Türk inhisarı daha çok veriyor!", diye reddetmişlerdir. Bu suretle fiatlar 79 — 82 arasındayken 96 franga kadar çıkmıştır.

Inhisar idaresi kilosu 6,5 — 7 lira arasında olmak üzere 80 bin kiloyu müteceviz yeni mal almıştır.

VAKIT
Gündelik, Siyasi Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu

Telefon Numaraları:
Yazı işleri telefonu: 24379
İdare telefonu : 24376
Telgraf adresi: İstanbul — VAKIT
Posta kutusu No. 46

Abone bedelleri:

	Türkiye	Ecnebi
Senellik:	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

İlan ücretleri:
Ticari ilânların ilân sahifelerinde santim 30 kuruştan başlar, ilk sahifede 250 kuruşa kadar çıkar.
Büyük, fazla, devamlı ilân verenlere altı ayrı tenzilat vardır.
Resmî ilânların bir satırı 10 kuruştur.

Küçük ilânlar:
Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 65 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Günün Haberlerinin devamı 4 üncü sayıfada

SOHBETLER

Acaba utanacak mı

Muhterem meslektaşım M. G. Primi, Fransızca L' Akcham gazetesini yazı işleri müdürü sıfatıyla Fransız dili, İtalyan ve faşist olması sıfatıyla de Musolinin fikirleri hakkında söz söylemeğe salâhiyettar bir arkadaşdır.

Cumhuriyetin "bana kalırsa,, sütunu muharriri ile aramızdaki münakaşayı takip eden Mösyö Primi, bana bir mektup gönderdi. Peyami Safa Bey ağız dolusu küfür rekorunu kırmakta, terbiye hududunu fersah fersah aşmakta devam ededursun. Her sözü kendi mahiyetini, seviyesinin derecesini bir kere daha meydana çıkaracağı için, acizden ve cehilden doğan nezaketsizliğini lehimize bir delil diye kaydedip münakaşamıza devam ediyoruz:

Mösyö G. Primi'nin mektubunun tercümesi şudur :

"Azizim Selâmi, "Kelimeler öldürür, fikir yaşatır,, bu söz yeni değildir, çok eskidir. Meslektaşım Peyami Safa ile münakaşanız eğlenceli. Faşizm cereyanının başlangıcından beri, Musolinin fikirlerindeki tekâmülün heyeti umumiyesini takip edenler için tereddüde mahal yoktur. "İntervansiyonnizm,, devrindeki makalelerle nutuklarını tekrar okuyunuz. Daha o zaman mücadeleye başladığı "vieil homme,, bir ihtiyar değildi. Yirminci asrın başlangıcındaki idealist İtalyanın yeni nesli idi. Bu nesli, edebiyatta naturalizm, felsefede "Materyalizm,, nüfuzu, her sevincin memnuniyet zevkte aramak hatasına düşürmüştü..

Halbuki o; dünün realisti, ideal münakaşacısı ihtiyar genç asker Musolini, onlarda tehlike iptilâsını, tehlike mestisini uyandırmak, onlara tehlikeyi yenmenin zevkini, tutulan işin başarılmasındaki sevinci, mücadelenin asil tadını aşlamak istiyordu.

Bir zamanlar, "Eski adam,, mücadelecisi telâkki edilen D' Annunzio'nun fikirleri de, yeni İtalyanın havasına uymayınca mistisizm idealinin şairi oldu. Yeni İtalyanın ideali, Niçeen bir idealdir: Tehlikeli hayat sürmek! Bu idealde artık yaş mevzu bahis değildir; mevzuu bahsolan manevî ve ahlâkî temayüldür.

İtalyada kalben genç ihtiyarlar vardır. Tehlikeye atılmaktan zevk duyarlar, gayret onlarda iptilâ haline gelmiştir. Faşist İtalyanın dünkü nesillerde bulduğu en büyük kusur, kalben ihtiyar gençler yetiştirmiş olmasıdır..

G. Primi,,
Selâmi izzet

(Devamı 8 inci sayıfada)

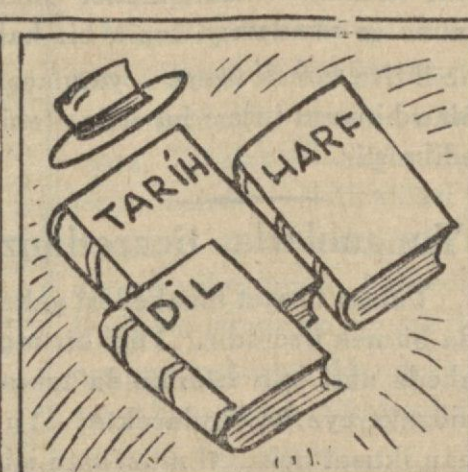
DEHRİ Efendi Nasıl Görüyor?

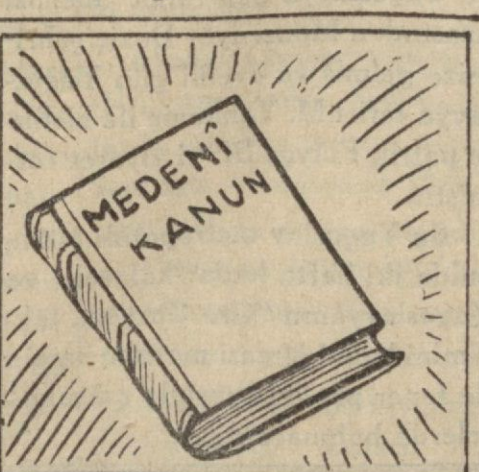
Hüseyin Cahit Bey — Dehri Efendi, şu kelimenin bizdeki manasını bir türlü anlayamıyorum, bana bunun bir tarifini yapar mısın?

Dehri Efendi — Oğlum, memlekette on senedir inkılâplar oluyor. Meselâ cumhuriyetin ilânı..

— Tarih, harf, dil inkılâpları..

— Kanunu Medeni....

— .... Bu on sene içinde olup bitenlerden inkılâbın ne olduğunu anlayamıyordum. Bunun iki satırlık tarifini nasıl anlarsın?...

Çenberli taşın etrafı
temizlenecek

Çemberlitaşın etrafındaki dükkânların istimali için belediye sahipleriyle müzakereye girmiştir. 933 bütçesindeki 2000 lira tahsisatın civardaki dükkânların ve yerlerin istimaline kâfi gelmeyeceği anlaşıldığından 934 bütçesine ilâve olarak bir miktar daha tahsisat konacaktır. Çemberlitaşın önümüzdeki sene zarfında etrafı kati surette temizlenmiş bulunacak ve burada genişçe bir meydan açılmış olacaktır.

Halkevinin bütçe vaziyeti

Halkevi idare heyeti önümüzdeki hafta zarfında umumî bir toplantı yaparak evin bütçe vaziyetini görüşecektir. Belediyenin vermiye taahhüt ettiği para peyderpey alınmaktadır. Geçen sene olduğu gibi yüksek tahsilde bulunan gençlerin hariçteki lokantalarda yemek yemeleri temin edilmektedir. Halk evine her gün tahsilde olmayan kimseler de müracaat ederek yardım istemektedirler. Evin yardım bütçesi buna müsait olmadığından bu gibi kimselere yardım yapılamamaktadır.

İdare heyeti toplantısında bu ay zarfında açılacak lisan kursları meselesini de görüşerek günlerini tesbit edecektir.

Sokak ve caddelerin
temizliği meselesi

Sokak ve caddelerin temizliği meselesi belediyece yeniden tetkike başlanmıştır. Avrupa şehirlerinin ne suretle temizlendiği ve asrî bir şekilde temizleme işinin neye mal olacağı başlıca tetkik edilecek meseledir. Bu arada umumî halâ işi de göz önüne alınacaktır. Önümüzdeki seneden itibaren süpürüntülerin denize dökülmesi müteahhide verilmeyip belediye tarafından yapılacaktır.

Belediyeler kongresi
geri bırakıldı

Tişrinisaninin yirmisinde toplanması evvelce mukarrer bulunan belediyeler kongresi gayrimuayyen bir müddet için tehir edilmiştir. Tehir edilmesine sebep okruva resminin ilgasından dolayı belediyelerin malî vaziyetlerinin o vakte kadar daha ziyade tavazzuh peyda etmesidir.

Üç aylıklar

Mükâtaat, dul ve yetimlere Kânunuevvel, Kânunusani ve Şubat aylıklarının verilme zamanı yakınlığı için hazırlıklara başlanmıştır.

Maaşlarını bankadan kırdırarak alanların cüzdanlarında fiş kalma dığı için malmüdürlükleri bu gibi maaş sahiplerine yeni cüzdan vermektedir. Maaş verilmesine ay başında başlanacaktır.

Sıhhi vaziyetimiz

Pâriste beynelmilel hıfzıssıha kongresiyle Cenevrede toplanan Cemiyeti Akvam hıfzıssıha komitesi müzakerelerine iştirak eden Sıhhiye müsteşarı Hüsamettin Bey şehrimize dönmüş ve Ankara'ya gitmiştir. Komitede bilhassa dünya buhranının umumî sıhhat üzerindeki tesirleri ve sıhhatın bir krize karşı vikayesi tedbirleri uzun münakaşaları mucip olmuş, kanser, sıtma, cüzam hastalıkları ile mücadele esasları, verem, içtimaf hastalıkları etrafında son tetkikler de mevzuu bahsedilmiştir. Komiteye memleketimizde sıt-

İdam kararile neticelenen dava

Arnavut Hakkı ve Hacının dün
yeniden muhakemelerine başlandı

İstanbul ağır ceza mahkemesinde, dün öğleden sonra eski bir cinayet davasına bakılmıştır.

Davada suçlu mevkiinde bulunan sebzeçi arnavut Hakkı ve arnavut Hacı, bir müddet evvel Beşiktaşta Ce'âl isminde birisini öldürmekten suçlu olarak muhakeme edilmişler, neticede Hakkının, Zeynep isminde bir kızla evlenmek istediği ve onu kendisine vermeyip başkasına nikâhlamak isteyen Zeynepin kardeşi Celâli, arkadaşı Hacı ile birlikte öldürdükleri, cinayeti birlikte kararlaştırdıkları, Celâlin yolunu bekledikleri noktasından, ceza kanununun 450 inci maddesine göre ikisi de idama mahkûm edilmişlerdi. Ancak, Hacı'nın yaşı dolayısıyla, cezası 24 sene ağır hapse çevrilmişti. Ayrıca Celâlin varislerine iki bin lira tazminat vermeleri de kararlaştırılmıştır.

Temyiz mahkemesi, bu kararı

birkaç noktadan bozmuştur. Çünkü muhakemede vaziyeti gözden geçiren müddeiumumî Ahmet Muhlis Bey, bu birkaç nokta üzerinde ayrı ayrı mütaleasını bildirmiş, bir muhakeme celsesine ait zabıta zabıt kâtibinin imzası eksik bulunması, vaka yerinde bulunan üç tabancadan hangilerine ait kurşunların matkulün cesedinden çıktığı noktalarından bozmaya uyulmasını istemiş suçun taamütle işlendiği hususuna dokunan buzmiya gelince, bu hususta şöyle de miştir:

— Hakkı ile Hacı'nın birlikte yol bekliyerek hadise yerinde hiç konuşmadan aynı zamanda hareket etmeleri, evvelce buluşup cinayeti işini konuştuklarına, tasarlardıklarına delâlet eder. Bu taamüdü en kuvvetli delilidir. Suç, iştirak halinde işlenmiştir. Bu noktadan bozmaya uyulmalıdır, mütaleasındayım.

Reis Aziz Bey, suçlulara ne diyeceklerini sormuş, onlar, "Ne yapılmak lâzım geleceğini siz elbette bizden daha iyi bilirsiniz!", demişlerdir.

Suçlu'ların vekili, bütün bozma noktalarından bozmaya uyulması lüzumunda ısrar etmiş, reis Aziz, aza Kemal ve Sakıp Beyler, müzakereye çekilmişlerdir. Bir saat süren müzakereden sonra, bütün bozma noktalarından bozmaya uyulmuş ve zabıta zabıt kâtibinin bulunmayan muhakeme celsesinde dinlenen şahit Aliye hanımın tekrar çağırılması, matkulün cesedinden çıkarılan kurşunların vaka yerinde bulunan üç tabancadan hangilerine ait bulunduğunun, kurşun'ar ve tabacalar Ankara'da imalâtı harbiye müdürlüğüne gönderilerek, tesbit ettirilmesini, muhakemenin 18 Kânunuevvel saat on üç buçuğa bırakılmasını kararlaştırmışlardır.

Merkez bankasının
İstanbul şubesi

Cumhuriyet Merkez Bankasının İstanbul şubesi, bir kaç güne kadar, Galatada ve İnhisarlar umum müdürlüğünün bulunduğu binanın birinci katına taşınacaktır. İnhisarlar müdürlüğünün bu katta bulunan yaprak ütün ve memurin şubeleri de Selânik Bankasının üst katında kirayla tutulan yere taşınacaktır.

Merkez Bankası yeni taşınacağı binanın en alt katında kasa odaları yaptıracak ve Ankara'da İnhisarlar umum müdürlüğü için bina yapıldıktan sonra bina tamamıyla bankaya tahsis edilecektir. Esasen banka binayı şimdiden satın almış bulunmaktadır.

Kadınlar birliğinde

Cemiyet-i Akvam sulh bürosu tarafından kadınlar birliğine bir mektup gelmiştir. Bu mektupta Türk kadınlarının sulh yolundaki çalışmaları şükranla yad edilmektedir ve teşekkür edilmektedir. Birlik tarafından birlik merkezinde kış konferans ve konserleri verilecektir.

İlk konferans doktor Fahrettin Kerim Bey tarafından verilecektir. Birlik idare heyeti konferans verecek zevatın isimlerini tesbit etmekteydi.

Bir Yugoslav metropolidi

Yugos'avya metropolitlerinden ve Yugoslavya Sen Sinot meclisi azasından Monsenyör Doziç şehrimize gelmiş ve evvelki gün Yugoslavya sefiri M. Yankoviç ile birlikte patrik Fotyos Ef. yi ziyaret etmiştir.

Bu Yugoslav metropolidi İstanbul'da iki hafta kadar kalacak ve Yugos'avyanın "Gre Goryen", takvimini kabul etmesi mevzuu üzerinde fener patrikhanesiyle müzakerelerde bulunacaktır.

ma mücadelesine ait hazırlanan rapor takdim edilmiş, çok alâka uyandırmış ve memleketimizin umumî sıhhi vaziyetinin çok iyi olması takdire değer görülmüştür.

Kimsesizler yurdunun
faydaları görülmeye
başladı

Galatada açılan yurda 15 kadar çocuk alınmıştır. Yurdun kadrosu elli kişilik olduğundan yeniden sokaklarda dolaşan kimsesiz 10 çocuk alınmıştır. Bu çocuklar yurda evvelce alınmış arkadaşları vasıtasıyla bulunmaktadır. Yurda kabul edilmiş anormal çocukların vaziyetleri gittikçe salâh bulmaktadır.

Bunlardan bir kısmı esrar, kokain kullanmak gibi kötü tabiatlarını terketmişlerdir.

Sene başına kadar yurdun kadrosu tamamlanacaktır. Belediye'nin 934 bütçesine fakir ve kimsesiz kızlara da bir yurt tesisi için tahsisat konacaktır. Galatada yurdun açılması etrafında tetkikat yapan komisyon kızlar için de bir talimatname yapacaktır.

Adliye doktortuğu

Tıp fakültesi doçentliğine tayin edilen adliye doktorlarından Hikmet Beyin yerine Üsküdar veya İzmir adliye doktorlarından birisinin tayin olunması muhtemel görülmektedir.

Ankarada millî müze binası

Ankarada Yenişehirde yapılacak maarif vekâleti binasıyla Çankırı caddesinde kütüphanesi millî müze ve akademiye top'u bir halde ihtiva etmek üzere yapılacak olan binanın inşası bu sene tehir edilmiştir.

Yunanlılarla ticaretimiz

Yunan ticaret muahedesi yakın da bitmek üzeredir. Yeni bir muahede akti için İstanbul'da tekrar müzakereye başlanılacaktır. Yunan iktisat nezareti müzakere için murahhaslarını tayin etmiştir. Yunan murahhas heyeti, Ankara Yunan sefareti ticaret müşaviri M. Zapreis, M. Triyandafilos ve M. Fokastan müteşekkildir.

Gümrükler binasında
tamirat

Gümrük idaresi, İstanbul gümrükleri binasını tamir ettirmiştir. Galata gümrüklerinde de tamirat yapılmaktadır. İdare, bu tamirat masarısını, mukavelesi mucibince rihtım şirketinden istemiştir. Şirket vermektan imtina göstermiştir. Bunun üzerine rüsumat idaresi, şirket aleyhine mahkemeye müracaat etmiştir.

Almanlar boraks alacak

Bir Alman firması memleketimizden boraks almak istediğini ihracat ofisine bildirmiştir.

Bir mavna battı

Limanda bulunan Nevrosiski vapuruna yüklenilmek üzere bir mavnaya 100 balık fıçısı yükletilmiş ve mavna Haliçten kalkarak vapura yanaşmıştır. Dalgalarla olduğundan mavna vapurun bordasına birkaç kere şiddetle çarpmış, biraz sonra da parçalanmıştır.

Bir tevkif kararı

Bir sigorta şirketinin direktörü M. Antuvan Piyos tarafından "Ticaret", gazetesi aleyhine, hakkın da yakışık almıyacak neşriyatta bulunduğu kaydıyla açılan davaya dün İstanbul üçüncü ceza mahkemesinde bakılacaktır.

Hakkındaki ihzar kararına rağmen mahkemede hazır bulunmadığı noktasından, neşriyat müdürü İrfan Beyin tevkifine karar verilmiş, muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Kurşun sökerlerken meş
hut cürüm

Sabıkâlılardan İbrahimle Ahmet evvelki gece Sultanahmet caminin medresesi üzerine çıkmışlar, kurşun sökerlerken cürmü meşhûr halinde yakalanmışlardır.

Emniyet müdürlüğünde
bir tayin

Emniyet müdürlüğü ikinci kıyam sirket şubesi merkez memuru Hamdi Bey emniyeti umumiye müdürlüğü emrinde bir vazifeye tayin edilmiştir. Hamdi Bey yakında Ankara'ya gidecektir.

Ekmeği makasla kesmek

Tahtakalede kahveci Rafet evinde iyice sarhoş oluncuya kadedar rakı içmiş, sonra bayat bir ekmeği makasla kesmeğe kalkmıştır. Bu arada makasın üzerine düşerek karnından yaralanmıştır. Rafet hastaneye kaldırılmıştır.

Randevucu ağır yaralandı

Tepebaşında Yoğurthane sokagında oturan randevuculardan Mukaddes'e dostu Mahmut saat 23 te Taksimde mahallebıcı dükkânında otururken aralarında münazaa çıkmış, Mahmut, Mukaddesi üç yerinden tehlikeli surette yaralamıştır.

Şirketin ilk vapuru
bugün kalkıyor

Vapurculuk anonim şirketinin ilk postasını bugün Sakarya vapuru yapacaktır. Bu münasebetle şirket tarafından rihtımda merasim tertip edilmiştir.

Öğrendiğimize göre şirketin işlerine Muzaffer Bey, levazım müdürlüğüne Ahmet Bey, hukuk müşavirliğine Cevdet Fahri Bey tayin edilmişlerdir.

TAKVİM

Salı	Çarşamba
14 T.sani	15 T.sani
24 Recep	25 Recep
Gün doğuşu	6,36
Gün batışı	16,59
Sabah namazı	5,50
Öğle namazı	11,58
Kendi namazı	14,43
Akşam namazı	17,01
Yatsı namazı	18,35
İmsak	4,56
Yılın geçen günleri	315
Yılın kalan "	52

R A D Y O

Bugün

İSTANBUL —
18 — 19 gramofon. 19 — 20 orkestra. 20 — 21 gramofon. 21 — 22 gramofon. 22 den itibaren Ajans, Borsa, Sait.

ANKARA: —
12,30 — 13,30 gramofon. 18 — 19 orkestra. 18,45 — 20 alaturka saz. 20 ajans.

İSTANBUL BELEDİYESİ
Şehir Tiyatrosu Temsilleri

Bu akşam
saat 21 de

Pergünt

Yazan: Henrik Ibsen. Pesteliyen: E. Grieg
Türkçeye çeviren: Seniha Bedri Muallim ve talebeye tenzilât vardır.

Pangaltı'da TAN Sineması

Lüks, ferah ve ses itibarıyla en birinci sinemadır.
Tugün: Mevsimin yüksek filimlerinden

BEKÂR BABA

Lily Damita, Andre Luguet - Jeanne Helbings, Andre Burgere
Fransızca sözlü, şarkılı. Telefon: 43374 ilâveten yeni FoX Journal
(9708)

KISKANÇ

Nakleden : Selâmi İzzet

— Hizmetçilerin, uşakların, ka-
pıcının kanlarını tahlil ettim... Hiç
birinin kanı muvafık değil. Yalnız
hanımefendinin kanı 4 grupundan.
Siz bünyesini tanırırsınız, mahzur
yoktur ya?.

Behire!.. Hayır, Behirenin kan
vermesine razı değildim. Hiç te-
reddütsüz atıldım:

— Ben 4 grupundanım. Benden
kan alıp vermez.

Behire beni bir köşeye çekti:
— Ne yapıyorsun, dedi, seni bu
raya bunun için çağırmadım.

— Bırak Behire, senin çektiğin
kâfi. Senin canını yakmalarını is-
temiyorum.

***

Doktor parmağının ucundan
bir damla kan aldı. Tahlil etti. 4
grupundandı.

— Alâ. 400 veya 500 santimet-
re mikâbı kan alabiliriz. Siz his-
setmezsiniz bile... Halbuki hanı-
mefendi...

— Alınız, efendim...

***

Hastanın karyolasının yanına
Behirenin karyolasını ittiler. Uzan

Kolumu uzattım, Ferdinin kolu-
nu yaklaştırdılar. Behire odadan
çıkma istemedi. İki yatağın arası-
na girdi, baş ucuna oturdu.

Gözlerimi kapadım.

Ameliyat başladı. Behire şakak-
larımı okşuyordu.

Temasını, kokusunu, yastığın-
dan tebâhür eden kadın kokusu-
nu hissediyordum.

Bir gün, açıktan açığa Behire
benim, yalnız benim olacaktı.

Kanım bol akıma başladı. Ha-
fiften kulaklarım çınlıyordu, ba-
şım dönüyordu.

Gözlerimi açtım... Doktor bir ta-
raftan kan alıyor, diğer taraftan
veriyordu.

Behire şakaklarımı okşamakta
devam ediyordu. Bir taraftan da
kocasının başını, göğsünün üstüne
bastırıyordu.

Ferdiye baktım.

Her aynı manzara.. Koca ara-
mızdaydı. Benim hakkımı daima
alıyordu... Birden, birkaç zaman-
dır unuttuğum kıskançlığı tekrar
duydum... Ananın, daha karnında
iken evlâdını beslediği gibi, ben
de içimde kıskançlığı besliyordum.

Kansızlığın sarhoşluğu beyni-
mi sarsıma başladı. Kulaklarımın
uğultusuyla uyuştum, gözlerimi
yumdum, başımı çevirdim, Behire-
nin dizine dayadım.

Kendi kendime düşünüyordum:
"Eğer kurtulursa, yeniden bir
şırınga daha yaparım.."

— 29 —

Yalnız kalmıya ihtiyacım var-
dı.

Bir otomobile eve geldim. U-
zandım.

Atomların ne acaip halitasıdır.
Ne diye sanki ateş böcekleri gibi
ışıldamıyoruz, kuşlar gibi ötmüyo-
ruz da, düşünüyoruz. Fikir!.. hil-
katin insana ne müthiş bir ihsan-
dır!

Ümit, hiddet, aşk..

***

Defter burada bitiyordu. Bir
kısmı mürekkeple, bir kısmı kur-
şun kalemle, kâh yavaş yavaş, kâh
acele acele yazılmıştı... Kâğıtlar
birbirine benzemiyordu... Her sa-

yıfada Behire, Behire, Behire.. İsmi
gözleri yoruyordu.

***

Doktora baktım. Cibinliğin al-
tında uyuyordu. Sağ kolu yataktan
aşağı sarkmıştı.

Gece karanlıktı. Lâmbanın ışı-
ğında dolaşan gece keleklerinin
gölgeleri, çadırın tavanında kucak
laşıyordu.

Ben, öldüren adama bakıyor-
dum.

Neden buraya gelmiş? Koca-
nın ölümünden sonra, onu, kadın-
dan uzaklaştıran sebep neydi?..
Belki hastalık kadına sirayet et-
miş, belki o da ölmüştü.

Ona ne söyleyecektim? Yaptığı
şeyden nefret ediyor, bugünkü ha-
line acıyordum. Ama burada onu
tedavi etmekle mükelleftim, hü-
küm veremezdim.

***

Elimdeki kâğıtları karıştırıp
düşünmeye başladım.

Adam uyandı.

— Su.

— Yaklaştım..

— Teşekkür ederim, dedi, şırım-
galar iyi geldi.

Elini uzattı:

— Hararetim düştü zannede-
rim.

Nabzımı dinledim.

— Kalbimiz iyi. Kinine devam.
(Devamı var)

Askerî davetler

Kadıköy askerlik şubesinden:
Subemizde kayıtlı ihtiyat maki-
neli tüfenk birinci mülâzim Ahmet
Mehmet efend oğlu 310 doğumlu
Tahir efendi (931 - 558) İstanbul-
da ise hemen hariçte ise bulunduğu
mahal askerlik şubesi vasıtasıyla
şubemize müracaatı aksi takdirde
hakkında kanun tatbik olunacak-
tır.

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlar üzer-
lerinde 13 ilci teşrin muamele olanlar-
dır.] Rakamlar kapanış fiyatlarını gösterir

Nukut (Satış)

* Londra 673, —	* Viyana 24, 50
* Newyork 166, —	* Madrid 18, —
* Paris 1037, —	* Berlin 50, —
* Milâno 224, —	* Varşova 24, —
* Brüksel 118, —	* Budapeşte 30, —
* Atina 24, 50	* Bükreş 22, —
* Cenevre 824, —	* Belgrat 56, —
* Sofya 26, —	* Yokohama 45, —
* Amsterdam 85, —	* Altın 925, —
* Prag 122, —	* Mecidiye 34, 50
* Stokholm 39, —	* Banknot 226, —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra 673,50	Stokholm 2.8825
* Newyork 0,73	Viyana 4,8675
* Paris 12,06	* Madrid 5,63—
* Milâno 8,9650	* Berlin 1,9711
* Brüksel 3,3815	Varşova 4,2025
* Atina 83,06—	* Budapeşte 3,8250
* Cenevre 2,4350—	Bükreş 29,6750
* Sofya 66,3075	Belgrat 34,4625
* Amsterdam 1,1710	* Yokohama 2,9175
* Prag 15,92—	Moskova 1088,75

ESHAM

İş Bankası 9,50	Terkos 27,15
Anadolu 27, —	* Çimento as. 11,40
* Rejl 3,6250	Ünyon Dey. 20,90
* Şir. Hayriye 15, —	* Şark Değ. 1,50
Tramvay 48,50	Balya 2,20
U. Sigorta 11,40	* Şark m. ecza 2,35
Bomonti 20, —	Telefon 13, —

istikrazlar

1933 da. ist. 99, —	Elektrik —
istikrazıda 53,50	Tramvay 51,30
* Şark D.yol 2,40	* Ergani 97, —
* D. Mayah. 52,50	Rihtim 18, —
Gümrükler 2,35	* Anadolu I 44,80
1928 M. A. 4,00	* Anadolu II 44,80
Bağdat. 9, —	* A. Mümessil 51,35

UMUMİ HARPTE Teşkilâtı Mahsusa

VAKIT'in yeni Tefrikası : 13

Kaçak suretile Rusya içine bazı adamlar da gönderilmişti

Yazan: A. MİL

Süleyman Askerî beyin yukar-
daki mutedil tedbirli ve basiretli
düşünceleriyle Rıza ve Nail beyle-
rin yazdıkları safsataları birbirle-
riyle karşılaştıracak olurask teşki-
lâtı mahsusanın merkezi tarafın-
dan takip edilmek istenilen yolları
ve gayeleri, teşkilâtın icra vasıta-
ları olan zevatın lâyıkiyle kavriya-
mamış olduklarını anlamakta güç-
lük çekmeyiz.

"Askerî,, lâkabına bihakkin lâ-
yık olan Süleyman bey askerlik
fenninde olduğu kadar fedakârlık
kahramanlık ve cesaret göstermek
hususlarında da şöhrati olduğun-
dan dolayı teşkilâtı mahsusanın
başına geçirilmişti. Bütün arkada-
şları bu liyakatlerinden dolayı ken-
disini çok takdir ederlerdi. Yalnız
onun da, Enver paşa gibi, bazan
büyük emeller peşinde koştuğu söy-
lenirdi. O da "İttihat ve terakki,,
nin oldukça söz dinlemeyen ve ba-
şına buyruk hareket eden azasın-
dan addolunurdu.

Daima meşgul olan kafası her
an yeni bir plân, yeni bir proje do-
ğururdu. Harbî umumî bidayetin-
de Süveyş kanalının seddi için çar-
eler arar durur ve buna muvaf-
fak olursa İngilizlerin Hindistan-
la münakaşelerini, velev ki kısa
bir müddet içim olsun, kesebilece-
ğini düşünerek sevinirdi. Hatta
bu maksatla bir vapur isticar e-
rek ona çimento yüklemeyi ve son-
ra Süveyş kanalından geçerken
vapuru batırmayı zihninde kurar
ve bu fikrini tatbik edebilmek için
çareler arardı.

Süleyman Askerî bey umumî
harp esnasında teşkilâtı mahsusa-
dan ayrıldıktan sonra Bağdat cep-
hesinde kumandanlık etmiş, orada
büyük muharebelere girmiş, bir

muharebede, zannedersem "Sel-
manpak,, te, bir mermi ile iki aya-
ğını birden götürdüğü halde, bir
sedye içinde harbî takip etmiş ve

Bahaettin Şakir B.

neticenin aleyhimize döndüğü hak-
kında arkadaşlarından aldığı ha-
ber üzerine, sedyesinde yatarken
cebinden tabancasını çıkararak
beynine sıkmak suretile hayatına
nihayet vermişti.

Süleyman Askerî beyin yukar-
da neşrettiğimiz mektubuna dok-
tor Bahaettin Şakir bey de pek ri-
ayet eder gibi görünmüyordu. O
Erzurum cephesinde kendi bildiği
gibi hazırlıklarıyla meşgul oluyor-
du. Teşkilât ve istihbarat için Rus
hududu boyuna yerleştirdiği adam-
larından muntazaman malûmat
almıya başlamıştı. Bahaettin Şakir
Beyin Erzurumda tesadüf ederek
yaver gibi maiyetine aldığı Şakir
Niyazi bey isminde bir zat Rusça
bildiği için hudutta Rus zabitlerle
temas ediyor ve onlarla dost ge-
çinerek kendilerinden iyice haber-
ler almıya muvaffak oluyordu.

Bundan maada kaçak suretile

Rusya dahiline bazı adamlar da
sevkedilmişti. Bunlar Kafkasyada
gördükleri ve işittikleri ahvali
muntazaman ve pek gizli tutulan
vasıtalarla Erzurumda doktor Ba-
hattin Şakir beye bildiriyorlardı.
İlk gelen haberlerin hulâsası ber-
vechiati idi:

Rus hükûmeti Türkiyeden Rus-
yaya iltica eden ermenilere ve rum-
lara fazla muavenet edilmesi hak-
kında Kafkasya hudutlarında as-
kerî ve mülki idarelere matbu tali-
mat göndermişti. Rusyaya iltica e-
den ermenilerin Kafkasyadaki is-
lâmlara çok zulümler yaptıkları,
ağustosun yirmi altısında "Gümrü,,
de on beş kadar islâm evini yağ-
ma ettikleri bildiriliyordu.

Rus polisine ve jandarmasına
tevzi edilen keza matbu tebligatta
şüpheli Türklerin hemen yakalan-
maları ve Türk zabıtine müşabehe-
ti olanların gizlice öldürülme-
leri şiddetle emrediliyordu. Bu teb-
ligattan her polis daîresinde birer
tane bulunuyordu.

Kafkasyadaki Rus askerleri a-
rasında bulunan hristiyan gürcü-
lerin islâm ahaliye karşı insaniyet
göstermekte oldukları ve Ruslara
karşı alelûmum gürcülerin hasım
tavrı takındıkları işitiliyordu.

Rus ordusuna iltihak eden erme-
nilerin ve rumların islâm mağaza-
larını yağma ettikleri ve hattâ so-
kakta giderken başlarından kal-
paklarını bile kaptıkları görülü-
yordu.

Gene bu gizli haberlere naza-
ran Ruslar Karsta Pşalk köprüsün-
den itibaren mühim tahkimat ya-
pıyorlardı. Bizim Horum havalisin-
de mühim tahşidatımız var diye
Rusların çok korktukları söyleni-
yordu.

(Devamı var)

Alman tehlikesi karşısında Fransa

Fransız parlâmentosunda şiddetli münakaşalar yapılıyor, Almanların tekrar silâhlandıkları iddia ediliyor

Bir araftan dün gelen haberler-
de Almanyadaki intihabatın bü-
yük bir ekseriyetle Hitler lehine
netice verdiği bildirilirken diğer ta-
raftan Fransadan alınan malûmat-
tan Fransız parlâmentosunun, Al-
man tehlikesi karşısında gittikçe
daha ziyade asabileşmekte olduğu
anlaşılmaktadır.

Meselâ perşembe günü Pariste
yeni (Sarraut) hükûmetine karşı
parlâmentoda yapılan on istizahın
sekizi Fransız Alman münasebet-
lerine dairdi. İstizahları yapan-
ların irat ettikleri nutuklar hep Al-
man tehlikesinden bahsediyordu.
Bunların içinde en ziyade ileri gi-
den mebuslardan Mandel idi. Bu
zat Almanyanın silâhlandığını is-
pat için demiştir ki:

"Yavaş yavaş silâhlarını bırak-
makta olan yegâne memleket
Fransadır. Halbuki Almanya bu-
na mukabil günden güne silâhları-
nı arttırmaktadır. Fransızların

Almanyadaki kontrol heyeti Al-
manların silâh ve zehirli gazlar i-
mal etmelerini menedememiştir. Bu
gün Almanyanın sekiz, dokuz yüz
bin kişilik gizli ordusu vardır.

En mükemmel toplarla ve mit-
ralyözlerle mücehhez olan bu or-
du bugünkü Fransız ordusunun i-
ki misli imiş..

Almanya tayyarecilikte de çok
ileri gitmiş imiş. Çünkü çok mik-
tarda pilotları varmış. 1930 senesi
zarfında Almanyada 1680 kişiye
pilot şehadetnamesi verildiği hal-
de Fransada yalnız 906 kişi pilot
şahadetnamesi almış imiş.

Alman fabrikaları bir ay zarfın-
da kolaylıkla 2500 tayyare inşa e-
debilirlermiş. Esasen Almanlar
bomba tayyareleri inşa etmekte ol-
duklarını hiç gizlemiyorlarmış. As-
kerlikten tecrit edilen mahallerde
Almanların bir çok tayyare karar-
gâhları varmış.

Bugün Alman —Fransız hudu-
dunda 130,000 kişilik bir Alman
ordusu bulunuyormuş. Harp leva-
zımı imali için lâzım olan mevaddı
iptidaiye ithali son zamanlarda
müthiş bir surette çoğalmış imiş.
(Krop) fabrikası menzili 12 kilo-
metre olan büyük çapta toplar
imal ediyormuş.

Bu vaziyet karşısında Almanya
beş günde seferberliğini ikmal e-
debilirmiş. Onun için Fransa der-
hal milletler meclisine müracaat-
la (Versay) muahedesi mucibince
tatbiki lâzım gelen zecri tedbirle-
rin alınmasını istemeliymiş..

Fransız parlâmentosundaki
bu münakaşalardan bahseden Al-
man gazeteleri, Fransızların bir-
rakmakta oldukları halde Alman-
yanın mütemadiyen silâhlanması-
nı ileri sürmelerini bir misli daha
bulunamayacak kadar müthiş bir
yalan tarzında telâkki ediyorlar.

Fenerbahçenin büyük galibiyetinden sonra

“Maçın Komik Cephesi..!”

“İzmirspor kalesine 8 gol girmesini hazmedemiyenlerin kendi mantık kalelerine 80 tezat golü girdi...”

Fenerbahçenin İzmirspor 8—0 gibi mühim bir farkla yenerek Türkiye şampiyonluğunu kazandığı malumdur. Dünkü posta ile gelen İzmir gazeteleri bütün Türkiye'nin sporcuları arasında hararetle karşılanan bu maç hakkında muhtelif hükümler veriyorlar. Fenerin çok yüksek bir maç yaptığı nı, her taraflarının bir saat gibi işlediğini, bununla beraber final maçları dünyanın her tarafında sinir ve asabiyet oyunu olarak gözüktüğünü, mukavemet gösteren ve asabına hâkim olanın neticeyi kazandığını işaret ederek neticeyi gol farkı ile ölçmenin doğru olmayacağını işaret etmektedirler.

İzmir gazetelerinin umumiyetle tenkit ettikleri taraf İzmir kalesi dir. Kalecinin ambale olduğunu ve takım kaptanının da kaleciyi çıkarmıyarak bu vaziyette oyuna devam ettiği için idaresizlik göstermiş olduğunu söylüyorlar.

Bu arada “Yeni Asır”, refikimiz de “dünkü maçın komik cephesi”, başlığı altında ve “Lâedri”, imzasıyla bir yazı okuduk. Çok dikkate değer bulduğumuz için kısmen alıyoruz:

“Her iddialı maç, benim için Sorbon dersleri kadar entresandır. Herkes maça, maçı seyretmek için gider. Ben ise maça gidenleri seyretmek için giderim. Amma diyeceksiniz ki, sen orada ne görürsün?..”

Fenerbahçe, İzmirspor maçı çok iddialı bir şekil aldığından, iddialı maç haleti ruhiyesi İzmirde de geçeceği aşikârdır.

Hemen hazırlandım. 3 gün evvelinden beri her muhavereye kulak kabarttım. Gizli gizli notlar al mağa başladım.

Notlardan birer parça yazıyorum:

— Feneri Ankarada yenmiştik, çekemediler. Hâkemler hep onlardan taraf.. Sıfır üç.. Sıfır beş muhakkak.. Yerli hâkem kabul etmeyiz.. Mutlaka tamamen bitaraf, Avrupalı olacak.. Hezimetini kahkahrı olacak.. Aşağı yukarı, bütün İzmirde hep bu iddia, bu kanaat köklemişti.

Maç günü; not defterim cebimde mahsus iki saat evvel sahaya geldim. Her kalabalığın arasına sokulup konuşanlara kulak veriyor ve belli etmeksizin notlarımı alıyorum.

Gözüm önündekileri, kulaklarım arkasında ve yanımdakileri tetkik ediyor, Fener, Fener, nerede kaldın ey Fener, İzmirli cömerttir, vereceğimiz goller çoktur, avuca sığmaz, çuval lazım Fener!

Biraz yan taraftan: Fener, Fener senin mumun söndü Fener..

Biraz ileride: Fener, Fener boyunun neden büyük Fener? Darbe ağır mı geldi Fener?..

Fener, Fener, gözün neden yaşlı Fener? Canım mı sıkıldı zavallı Fener?..

İzmir'de Türkiye futbol şampiyonluğunu kazanan Fenerbahçe takımı dün şehrimize gelmiştir. Fenerbahçeliler teşkilat erkânı, klüp mümessilleri ve sporcular tarafından karşılanmışlardır.

İdman cemiyetleri ittifakı ikinci reisi Halit ve futbol federasyonu reisi Hamdi Emin Beyler ile Viyanalı hakem Neitz de dün şehrimize dönmüşlerdir. Resmimiz Fenerlileri kendilerini karşılayanlar arasında gösteriyor.

Fikret, Fikret çalım yapayım deme, bacağın burkular Fikret.. Yavrum Zeki sana ne oldu, hani senin şutların Zeki? Burası İzmirdir Zeki?

Acıyorum şu Fener kalecisi olacak Hüsamettine: A birader düşün bir kere her tıkanacak golün günahı hep o zavallıya yüklenecek..

Yaş.. Vur! Acıma..

Bu sözler sarfolunurken sahada kimse vardı zannetmeyiniz. Bunlar meydana fol yokken söyleniyordu. Düdük çaldı. Fenerliler arkasından İzmirli çıkı. İzmirli, daha gülbüz, daha iri, beni de helecane sardı.

Hücumlar mütekabil.. Arkamdan:

— Fener burada çalım geçmez, yaşa Çeko, Fikret kendine gel..

Biran bir şeyler oldu. Fikret yaradana sığınarak bir şut çekti. İzmirspor kalesinde top görüldü.. Fenerin birinci golü..

Oyun kızıştı. Haydi Çeko, haydi İzmir, yaşa filân derken top Zekinin ayağına geldi. Bir şut daha. İkinci gol..

Zarar yok, zarar yok yeneceğiz, gayret çocuklar, yılmayın..

* * *

İkinci haftaym başladı.. Eh, Fenerliler şimdi görürler. Yaş Çeko, sür oğlum sür derken topu Fenerli muhacim İzmirli'den kapı yıldırmı süratiyle kaleye indi. Şut! Ah, ay, aa..y derken 3 üncü gol..

—Ulan ne oluyoruz, iş fenalaşıyor, Zekiye tutun be.. Niyaziye marke edinbe..

Tutuyorlar amma onlar topu Fikrete veriyorlar, Fikret sürüyor..

— Ulan tutun şu mikrobun.. Tutun.. Derken Fikret bir şut çekiyor ve top dördüncü defa kaleye giriyor.

Arkamdan, yanımdan sesler: — Kaleci mi bu.. Defedin şunu yahu.. Derken İzmirli bir oyuncu topu Fenerlilerden kapıyor, fakat biraz tereddüt ediyor.

— Bekletme, bekletme.. derken

Fenerli kapıyor, sürüyor..

Bir gol daha..

— Ulan Fikrete bak.. Tavşan gibi, ateş gibi..

* * *

Oyun bitmesine 3 dakika var.. Arkamdan sesler:

— Yarabbi maçı İzmirde kazandır!..

Başımı arkama çevirdim gülüyorlar. Yani Allah bile istese 3 dakikada 8 golü geri çevirmeğe imkân kalmadığını anlatmak istiyorlardı..

Önümde:

— Haydi gidelim canım, ben demedim mi? Fenerin karşısında

İzmirde çok güzel bir oyun oynayan Fikret Bey

İzmirspora adım atamaz. Ben demedim mi böyle kaleci ile maç olamaz?..

Düdük çaldı. Oyun bitti. İzmir 8 gol yedi. Bir gol yapamadı..

Önümde baktım, yanıma baktım, arkama baktım. İzmirsporda tenkit etmedikleri bir oyuncu bırakmayan bu adamlar, oyuna başlar ken bu lâfların tamamen aksini söyleyen adamların kendisiydi.

47 inci defa aynı dersi tekrar öğrenmiş oluyordum.

Takdir ettiği zaman neyi takdir ettiğini bilmiyen, seçmiyen bir spor efkârı umumiyesine güvenenler, tenkit ettiği zaman neyi tenkit ettiğini bilmiyen aynı spor efkârı umumiyesi tarafından hep böyle terkedilirler.

* * *

İzmirspor kalesine 8 gol girmesini hazmedemiyen bu adamların

Toplanma Uzatıldı

Yeni aza - Belediye zabıtası talimatnamesini tetkik için komisyon

İstanbul umumî meclisi dün birinci reis vekili Sadettin Ferit Beyin reisliği altında toplanmıştır. Geçen celsenin zaptı okunup kararlaştırıldıktan sonra vali Muhittin Beyin temdit tezkeresi okunmuştur. Meclisin içtima müddeti bu çarşamba günü bitmekte idi, henüz müzakeresi bitmemiş birçok işler bulunduğu için vali Bey meclisin toplanma zamanının perşembe den itibaren sekiz gün daha uzatıldığını bu tezkereyle meclise bildiriyordu.

Rus misafirlerimizi geçirmek üzere Odesaya gitmiş olan azadan Nakıye Hanımla Cevdet Kerim Beyin ve Tekirdağına giden Manyasi zade Feridun Beyin mezuniyetleri kabul edildikten sonra azadan İş bankası umum müdür vekili Muammer Beyin azalıktan istifasını bildirmek üzere gönderdiği tezkere okundu, Muammer Bey vazifesi Ankarada olduğu için İstanbul şehir meclisi içtimalarına iştirak edemeyeceğini bildiriyordu. İstifa kabul edildi.

Bu suretle bu devrede meclisten Tefvik Salim Paşa ile Hacı Adil, Yusuf Ziya, Muammer Beyler istifa etmiş, dört azalık açılmış bulunuyordu. Reis Sadettin Ferit Bey, yedek aza listesinin tetkik edildiğini, açılan yerlere Ayşe Remzi Hanımla, Kara Osman zade Suat, esbak vilâyet umumî meclis azasından Hilmi ve avukat İbrahim Beylerin gelmesi lâzım geldiğini ve bu zevatın davet edil diklerini söyledi. Bu sırada yeni azadan Hilmi ve İbrahim Beyler meclise girdiler, ön sırada boş buldukları yerlere oturdular. Reis Sadettin Ferit Bey Hilmi ve İbrahim Beyleri azaya takdim etti, ken dilerine muvaffakiyet temenni edildi.

Taksim bahçesindeki metrük Eldorado gazinosunun spor işlerin de kullanılmak üzere riyaset makamının emrinde bulundurulmasına karar verilmesi hakkındaki belediye reisliğinin teklifi okunup tetkik edilmek üzere bütçe encümenine havale edildi.

Evelce 934 mali sene bütçesi yapılırken varidat kısmında on sekizinci faslın on dokuzuncu maddesine duhuliyeye resmi varidatı konulmuş, bütçe bu suretle kabul edilmişti. Sonraları hükümet tarafından belediyelerin kasabalara gidecek eşyadan duhuliyeye resmi alması

kendi mantık ve muhakeme kalelerine bir buçuk saat zarfında 80 tane (tezat) golü girdiğini düşünürlerse biraz mahcup olmaları lâzım gelir.

İzmirspor çok çalıştı; fakat Fener kahir bir galibiyet kazandı. Olabilir ya.. Bunda kızacak bir şey yoktu.

* * *

İzmirsporlu çocuklar, beni dinleyiniz. Siz İzmirli Türk sporunda ikincilik gibi çok şanlı bir mevkie çıkarırken, dün sizleri haksız itham edenler bulundu. İşte spor efkârı umumiyesi her zaman budur. Ve spor, Fenerin önünde değil, yirmi dakikada kırk defa mantık değiştiren böyle “dönek”, fikirliler önünde meyus olmamayı öğreten mümaresinin kendisidir..

usulü kaldırılmış ve bunun yerine gümrük hasılatından belediyelere hisse verilmesi kararlaştırılmış olduğu için İstanbul belediyesi bütçesindeki bu duhuliyeye resmi varidatının da hem isminin, hem miktarının değişmesi lâzım geliyordu. Hesap işleri müdürlüğünün bu mesele hakkında belediye reisliği yoluyla meclise gönderdiği tezkere okundu. Tezkerede şimdilik belediye varidat bütçesinin yukarıda yazdığımız maddesindeki varidatın isminin “yüzde on gümrük hissesinden alınacak para..” şeklinde düzeltilmesi isteniliyordu. Bu tezkerenin bütçe encümenine tevdi kararlaştırıldı.

Şehir meclisinin dünkü içtimalarında müzakere ruznamesini teşkil eden maddelerden biri de terkosun yerine kurulan İstanbul sular idaresinin alım, satım ve ihale işleri için yapılmış olan talimatname idi. Belediye reisliği makamından gelen bu talimatname geçen celsede kavanin ve mülkiye encümenlerinin havale edilmiş, bu iki encümen talimatnameyi tetkik etmiş, umumiyet itibariyle şehrin su ihtiyacını temin edici tedbirleri ihtiva eder mahiyette görmüş, küçük tadilatla ve tasvip edilmesi teklifiyle umumî meclise göndermişti. Ancak talimatnamenin encümeninde tadil edilmiş olan şeklinin matbaada basılması henüz bitmemişti, bu sebeple müzakeresi gelecek celseye bırakıldı.

Ruznamenin başka bir maddesi de yeniden yapılmış olan belediye zabıtası talimatnamesi idi. Talimatname basılmış, azaya dağıtılmıştı. Beyoğlu azası Mehmet Ali Bey, belediye zabıta talimatnamesinin önce alâkadar encümenlerden ayrılacak bir komisyon tarafından tetkikinin faydalı olacağını, bu komisyonun meclisin içtima devresi dışında da çalışarak tetkiklerini ilerletmesini ve gelecek devrede mesai neticesini meclise getirmelerini ırlırdı; bu komisyonun teğnikleri tarzı münakaşa edildi. Avni Bey, komisyonun meclisin içtima devresi haricinde de çalışacağına göre bir ihtisas komisyonu mahyetinde olacağı noktasını tasrih etti, komisyon azasının reislik divanı tarafından seçilmesini teklif etti, Mehmet Ali Bey reislik divanı tarafından namzet olarak tesbit edilecek azanın isimlerini meclisin tasvibine bildirilmesini istedi, bu teklif kabul olundu.

Ruznamenin son maddesi tetkiki hesap encümeninin belediye nin 1931 senesi hesap kısmına dair mazbata idi. Beyoğlu azası Mehmet Ali Bey, mezbaha, konservatuvar, şehir tiyatrosu gibi mülhak bütçe ile idare edilen müesseselerin hesaplarının esas bütçe ile idare olunan belediyenin hesaplarından evel tetkik edilmesini, hesapların tetkiki sırasında alâkadar müesseseler amirlerinin lüzumu halinde izahat vermek üzere mecliste hazır bulunmalarını, bu zevat bu celsede hazır olmadıkları için hesap tetkikinin gelecek celseye bırakılmasını teklif etti. Bu teklifler kabul edildi.

Şehir meclisi, perşembe günü saat on dörtte toplanacaktır.

EĞLENCELİ YAZILAR

NAİLE HANIMLA OĞLU

Sahne Bebek tramvayında cereyan ediyor.

Eşhas: Baş yemenili, kırk yaşında kadar bir hatun Naile Hanım ile 6 yaşındaki oğlu, Ferit isminde bir bütün amelesi, bir de bileti...

Naile (oğlunu elinden çekerek) — Haydi çık, Ali.. çabuk ol. Şimdi tramvayı kaldırıyorlar. Sokakta kalırsın, haydi yavrum.. Babasının evladı.. (Tramvaydaki müşteriler gülmeğe başlarlar) ne gülüyorsunuz, yalan mı söyledim? Ali.. Gel şurada duralım, beylerden bize yer kalmamış.

Ali — (ağlıyarak) ben istemem, ben tünele binecektim, burada ne yapacağımı..

Biletçi — Bilet hanım..

Naile — Ver bakalım bir bilet.. Fabrikamın önüne kadar.. Hani oğlanın babası hangi fabrikada çalışıyorsa oraya kadar..

Biletçi — Altı otuz para..

Naile — Altı otuz para mı? Nerede bulayım o kadar parayı?.. Sen beni frenk karısı mı sandın, yoksa fındıkçının bir mi?

Ferit — Yok yok, merak etme.. Halinden ne olduğun bellidir.

Naile — Al bakalım.. (Daima ağlayan oğluna dönerek). Sus me- leğim, sus yavrum.. Şimdi baba- cığın bizi kapıda bekliyordur.

Ali — Tünele gidelim.. Tü... Tü... nele..

Ferit — Ey... Yeter artık! Şimdi suratına tokadı yiyeceksin ha..

Naile (birdenbire kızarak) — Ne? Ne dedin? Tokat mı? Kimin suratına? Hayvan herif? Sen ömründe böyle evlat sahibi oldun mu ki tokat atasın.. A ahmak!..

Ferit — Bir tane değil, beş tane hem de.. Ama böylesi değil. Hepsi insan gibi yetişmiştir. Böyle bir tramvay halkına analarımdan emdikleri sütü burunlarından getiren

Doğrusu bu..

Yeni aşık kadın İstanbulun âdetlerine pek alışmadığı için hanımefendiye sormaya lüzum gör- dü:

— Acaba efendim, beyleri, hanımları yemeğe çağırırken "yemeğe buyurun", mu diyeyim, yoksa "yemek hazır", mı diyeyim?

— Eğer dün akşamki gibi ise "yemek yandı!", de.

Şoförün itiyadı

— Ne kadar sabırlıyım bilseniz.. tam 28 gün ağızma bir lokma koymadım.

— Nasıl olur..

— Evet, yalnız geceleri yedim..

evladım olsa tutar da ağızını yırtarım.

Naile — A.. A.. Herifin yediği naneye bak. Ayol ben daha şimdi gözünün önünde altı otuz para verdim. Çocuğumun burada ağlamaya hakkı yok mu imiş! Onu söyleyenin alnını karışlarım. Ali.. Ağla yavrum, istediğin gibi bağıra çağıra ağlada şu ahmağın terbiyesini ver.

Ali — Ahmak mı? Yu.. Bu adam ahmak mı anne?..

(Yılışarak Feridin yüzüne bakarak.)

Ferit — Ulan yumurcak.. Kes

Uyku ve ilâç

İki eski dost köprüünün üstünde birbirine rast gelince pek hararetle sarıldılar. Bir meyustu. Arkadaşına dedi ki:

— Birader, sana rast geldiğim ne iyi oldu. Eve kadar gelmek istiyordum. Bir haftadır uyku uyuyamıyorum. Eğer yarın akşama kadar 300 lira bulamazsam sonum felâket..

— Vah, vah.. Keşke bir iki gün evvel bana bir uğrasaydın..

— Neden? O vakit verebilir mi idin?

— Evet, mükemmel bir uyku ilâcım vardı.

David ölürken

İhtiyar Davit can çekişiyordu. Oğulları, kızları, sevgili karısı Raşel, halazade, teyzezadeleri hepsi baş ucunda idi. Hepsi yüksek sesle ağlaşıyorlardı.

Bir ara Davit başını kaldırdı:

— Haham, dedi, hahamı yetirin!.. Son sözlerimi söyleyeceğim..

Hemen haham, Davidin baş ucuna getirildi. Öbür tarafta Madam Raşel duruyordu. Davit:

— Altın yözlüğümü Müze verin..

Diyince Raşel karıştı:

— Onun yözlüğü var.

— Sus.. Sen sus. Kitabımı İsa- ka verin..

— İsak ne yapacak kitabı? O- nun kitabı var, ama Samoel'in kitabı yok.

— Sen sus diyorum. Yeni ayak- kabılarımı Mordohaya verin.

— Mordohaya senin ayakların olur mu?

Davit kızmıştı:

— Eğer sen benden iyi biliyor-

sesini, yoksa suratına ineceğim ha..

Naile — Ne dedin? Yumurcak mı? Senin çocukların yumurcak- tır. Çocuğum diyorsun ama baka- lım sahiden senin malın mı? O da belli değil.. Kendine gel, sesini kes otur oturduğun yerde.. Yoksa had dini bildiririm ha..

Ferit — Karı, şimdi ikinizi de sokağa fırlatacağım.. Artık..

(Derken Naile birdenbire Feri- din suratına bir tokat savurur. Ferit te arkasından bir şamar indirir).

Naile (Birdenbire kıyametleri kopararak) — A.. hayasız, rezil, köpek herif.. Benim gibi zavallı bir kadına tokat atıyorsun ha.. Vay utanmaz serseri kılıklı herif şimdi karakola geleceksin. Senin yakarı bırakmıyacağım. Rezil köpek..

Ferit — Tanıdım canım, isimle- rini, aileni birer birer sayıyorsun. Anlaşıldı. Elbet aklımda kalır.

Naile — Affetmişsin sen onu.. Benim adım Ayşe Nailedir. Beni herkes bilir..

Ferit — Ayşe Naile mi? Vay sen misin? Hay Naile hay.. Şimdi tanıdım. Yahu ne kadar değişmiş- sin. Naile.. Hey gidi hey.. Sen beni tanımadın mı? Ferit, yahu Ka- sımpaşadan aklına gelmiyor mu?

Naile — A.. A.. A.. Ferit? Hay Allah cezanı versin. Az kaldı. Evlenecektik. Hani kız kardeşin a- ramızın açtı idi. Sensin ha.. Ali, öp amcamın elini..

Ali — Öpmem, ben tünele gide- ceğim.

Ferit — Amma inatçı oğlun var, Naile!..

Naile — Sorma Feritçığım sor- ma.. Tıpkı babası.. Onun gibi hay- lâz, inatçı, edepsiz, şirret.. Ah, ne- rede bende tali!.. Taliim olsaydı seninle evlenirdim. Alinin babası sen olsaydın, bu yumurcak ta böy- le olmazdı elbet..

Arpa siparişi

At ve araba sahibi bir zat, arpa cıya telefon ediyordu:

— Baksana.. Ahmet Efendi.. Bana 300 okka arpa gönderiver.. Hemen gönder.

— Pek efendim, kimin için?

— Alayı bırak, kendim için ola- cak değil ya.. Hayvanlar için!..

san yel benim yerime se yeber ba- kalum..

Bilgili bir hanım!

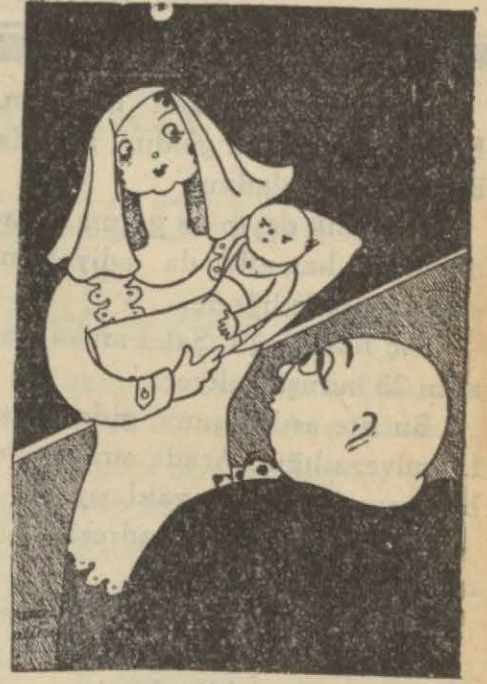

— Şadanın doğurduğu çocuk kız mı?

— Hayır..

— Demek oğlan ha!..

— Evet, ama sen nereden biliyordun?

Ebe hanım — Sizin çocuğunuz olduğu nasıl belli, daha şimdiden başında bir tek saç yok!

Bir kurtuluş

Âdil Bey gene eski âlemlerine dalmıştı. Bir müddet kaybolduğu bu Beyoğlu âlemlerinde ilk adımda eski göz aşinalarından iki ka- dına rast geldi. Kadımlar onu tek- rar bulmaktan memnun sordular:

— Âdil Bey, Fitnatla hâlâ nişan- lı mısınız?

— Hayır, çok şükür kurtuldum.

— Öyle mi, tebrik ederiz. Nasıl kurtulabildiniz?

— Evlenerek..

Pabucun teki

İzzet Efendi, sinirli, kalp hasta- lığına müptelâ yaşlı başlı bir zat idi. Bir iki kere evlenmiş, boşan- mış, şimdi bekâr kalmıştı. İşi az çok yolunda olduğu için Beyoğlun da bir pansiyonda oturuyordu.

Fakat pansiyon, aylarca ona pek sakin, rahat gördüğü halde son günlerde müthiş bir azap veri- yor, gecesini, uykularını harap e- diyordu. Buna sebep üst kattaki ki- racı idi.

Üst kata, tam İzzet Efendinin o- dası üstüne münasebetsiz bir çap- kın gelmişti. Bu genç ve serseri he- rifin kabahati gece odasına girer girmez ayakkabılarını çıkarmak ve birini odanın bir tarafına, öte- kini öteki tarafına fırlatmaktı. İz- zet Efendi hergece bu tak, tak pa- puç seslerini işitir, sinirlenir, bir türlü uyuyamazdı.

Bir, beş, on gece, bir ay, iki ay uykusuz kalınca bir gün dayana- madı, sabah erkenden bu genç çap- kını yakaladı:

— Baksana, oğlum! Dedi. Ri- ca ederim, gece yarısı odana girin- ce ayakkabılarını savurma. Uy- kum kaçıyor, uyuyamıyorum. Bu yüzden geldiğiniz gündenberi uy- kusuzum.

Genç hemen itiraz ederek tekli- fi kabul etti. Fakat ertesi akşam o- dasına girince İzzet Ef. nin ihtarı- nı unutarak ayakakbının bir teki- ni odanın köşesine fırlattı. Tam i- kincisini savuracağı sırada taahhü- dü aklına geldi. İkinci teki yavaş- ça yere bırakarak yattı.

Aradan yarım saat geçince İz- zet Efendi gencin kapısını çaldı. Genç yatağından çıkmıyarak:

— Kim o? Dedi.

— Benim, aşağıki kiracı İzzet.. Kuzum oğum, papucunun öteki te- kin de savuracaksan, savur, nafile beklemiyeyim!..

Hızlı Hayvan

Mektepte muallim bir talebesi- ne sordu:

— Yavrum, en hızlı giden hay- van hangisidir?

— Kaplumbağa efendim.

— Nasıl şey öyle?

— Geçen gün babam çok hızlı giden bir hayvanı tarif ederken "karnı yere sürünüyor!..", dedi. Halbuki kaplumbağanın karnı her vakit yere sürünür.

Ödünç anne

Beyoğlunda bir aşağı, bir yu- karı dolaşan Leman yolda peşine takılan bir taşralıya:

— Ne istiyorsunuz? Diye sordu.

— Sizinle danışmak guçuk ha- nım..

Taşralının kemerinde altınlar olduğu halinden belliydi. İstanbul da para yemeğe gelmişti. Leman lakırdıyı kesmiyerek:

— Evet amma ben sokak kıızı değilim beyefendi..

— Olsun guçuk hanım, biz de kulhanbey değilik ya..

Leman kemali hayretle:

— Halinizden belli.. Fakat si- zinle sokakta görüşmem, gidiniz, beni şu karşiki mahallebicide bek- leyiniz, annemle beraber geliriz oraya..

Taşralı sevinerek ve bir namus- lu piliç elde ettiğine kail olarak mahallebiciye girerken Leman koştu, arka sokaklara daldı, ahşap bir evin kapısını çaldı. Kapıya ge- len bir kıza:

— Süheylâ, dedi. Anneni bana bir saat kadar ödünç versene..

Zekâ

Yemek tiyorlardı. Birde Avru- padan yeni gelmiş, yeni tanışık- ları bir misafirleri vardı. Küçük "Koko", kuyruğunu sallıyarak mi- safirin ayakları arasından ayrıl- mıyor, ön ayaklarını misafirin di- seğine kadar uzatarak dayıyordu. Artık bu hayvandan sıkılmıya başlayan misafir:

— Pek sevimli bir köpeğiniz var, dedi. Hiç yanımdan ayrılmı- yor.

Hanımefendi cevap verdi:

— Evet, çok zekidir. Kendi ta- bağının sizin önünüzde olduğunu anladı da..

V İ C D A N S I Z

Yazan : İZZETOGLU

Geçen ay memleketi bıraktım. Kalktım İstanbula geldim. Burada boyacığa başladım.

Boyacılık deyip de geçme. Arada sırada hamallık da ediyorum, posta müvezziliği de...

Hiç fena değil. Şaka maka, saatım 25 kuruşa geliyor.

Bu işte asıl hoşuma giden posta müvezziliği... Arada sırada bir bey veya bir hanım yaklaşıyor:

— Şu mektubu al, adresine bırakıver, aceledir! diyor.

Elime de on kuruş sıkıştırıyor. Her verilen mektup da "acele,...

Ben vazifemi bilir bir insanım. Bu acele mektuplar, nihayet üç gün sonra yerlerine varıyorlar.

Tek bir mektup için rahatsız olmak doğru değil. Ben üç gün bekliyorum. Üç günde bana verilen mektupları biriktiriyorum, ondan sonra sırasıyla adreslerine götürüyorum.

Bazan da yorgun günlerim oluyor. O zaman aldığım on kuruşun dört kuruşuna kıyıyorum, mektubu postaya atıyorum.

Dün beni bir apartımandan çağdırlar.

İki kütüphane dolusu kitabı tavandan taşıyacaktık. Ben derhal bir iş bölümü yaptım.

Uşak kitapları dördüncü kata taşıyacaktı.

Hizmetçi kitapları orada sıralıyacaktı.

En güç vazifeyi ben üstüme aldım:

Salonda duracak bir şey unutulmasın diye nezaret edecektim.

Ağır iş!

Öğle üzeri kitaplar taşıyıp bitti.

Bey bana bir lira verdi ve sor-du:

— Bugünü hoş geçirmek ister misin?

— Tabii isterim beyim.

— Al sana bir sinema davetiyesi. Benim yerime sen gidip eğlen..

Dört buçuk matinesidir.

— Teşekkür ederim.

Tam dört buçukta sinemaya gittim.

Sinema güzeldi. Bol bol güldüm. Sonuna kadar oturdum. Çık-tığım zaman altı buçuktu.

Tam iki saat geçmişti.

On dakika sonra beyefendinin kapısını çaldım.

Bey beni görünce şaşı!

— Ne geldin?

— Geldim.

— Eğlendin mi?

— Evet.. Tam iki saat sürdü.

— İyi ya işte.. Haydi güle güle.

Kapıyı yüzüme kapamak istedi. Tuttum.

— İki saat sürdü, gidip gelme zamanını da hesaba katmıyorum.

— Anlamadım?

— İtidalımı kaybediyordum.

Kızımı başlamıştım.

— Ücretimin ne olduğunu bil-lirsiniz... Saatim yirmi beş kuruşa gelir... Elli kuruş isterim.. Elli ku-ruş borçlusunuz.

İsrar ettim. Kızdı:

Merkeze şikâyet edeceğimi, dava edeceğımı söyledim. Mete-lik vermedi.

Hem hakkımı yedi, hem de üs-telik beni tahkir etti, koğdu.

Şu dünyada çok vicdansız a-damlar var!.

Boğazlar Meselesi

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

Soyyet heyeti Eskişehir'e gide-rek oradaki tayyare mektebini gezdikten sonra 1922'deki Afyon harp meydanlarından geçerek demiryolların iltisak noktası olan Balıkesire uğramıştır. Balıkesirden Çanak-kaleye kadar inşa edilecek olan hat yapılmadıkça burası, bir gün Marmara denizi düşman eline geçtiği takdirde boğazlara doğru gönderilecek olan askerî kuvvetlerin toplanma mahallidir. Bundan sonra, nihayet Çanakkale boğazı da hi ziyaret edilmiştir.

Bu ziyaretlerin ve müzakerelerin verdiği netice hakkında yakın zamanlarda her halde bir şey işitilmeyecektir. Şimdilik bilinmesi kâfi olan bir mesele varsa o da Çanakkale boğazına ait olan bir münazaada Sovyetlerin Türkiye yanında mevki alacağıdır. Bu suretle — bugünkü cihan vaziyeti nazarı dikkate alınmak lâzım gelirse — harpten evel Rus emperyalizminin uzun senelerden beri elde etmek istediği gayenin büyükçe bir kısmı kazanılmış oldu demektir. Aynı zamanda, harpten evel şu veya bu suretle siyasi hesaba katılmasına lüzum hissedilmiş olan bazı mülâhazalar artık gayri müm-kün bir hale gelmiş oluyor..

Cemil Bey

Yeni Bursa müddei umumîsi

Bugün Bursaya gidiyor

Bursa müddeiumumiliği ne tayin olunan Cemil Bey, bugün Bursaya giderek, yeni vazifesine başlı-yacaktır.

Cemil Bey, Bursa müddeiumumisi Cemil Bey, müddeiumumiliğine tayin olununcaya kadar İstanbul müddeiumumî muavini olarak çalışıyordu. Daha önce de cinayet mahkemesi müddeiumumî muavinliğinde ve sulh hâkimliğinde bulunmuştur. Adliye sahasında on bir seneye varan bir faaliyet hayatı vardır.

Şimdiye kadar meşgul olduğu işleri zekâ ve vukufiyle ihata ederek başaran Cemil Bey, aynı zamanda fevkalâde nazik davranışı ile kendisini herkese sevdirmiş genç ve kıymetli bir adliyecidir. Yeni vazifesi başında çalışırken de aynı muvaffakiyeti göstereceği, hakkında herkeste gene iyi intibalar uyandıracağı şüphesizdir.

Cemil Bey'e güzel seyahat temenni ederiz.

Aptülhamidin Yaveri Keçeci Zade İzzet Fuat Pş.nın hatıraları

Aptülhamit Fransızca bilirdi, fakat (pot kırarım) diye konuşmazdı

— 31 —

Esasen bu da solda sıfır olacak kadar ufak bir kepezeliği ya.. Ondanda daha büyük kepezeliği nişan tevzii idi.

Davetli hükümdar olsun, sefir olsun, prens, her kim olursa olsun yemek salonuna geçmeden evvel tarafı şahanedan bir nişanla taltif olunurdu. Bunu göğsüne büyük bir iftihar (!) nişanesi olarak takan adam gayri ihtiyari gururlanmaya başlar ve kollarını sallıya sallıya yemek salonuna dahil olurdu.

Halbuki o zat sofrada kaç tane kilerci varsa, hatta uşaklar varsa hepsinin göğsünde aynı nişanı görürdü. Yahut o zamanın lâflarına göre (sinei sadakatta aynı nişanı müşahade ederdi). Artık bu vaziyet karşısında o nişanın ne ehemmiyeti var.

Çünkü tam bir istibdat ve mutlakıyetle saltanat süren bir devlet reisinin sofrasında bunu tefsire de imkân yoktur. Zira meşrutiyet filân olsa: Memlekette demokrat bir idare vardır.. filân diye tevîl edilsin.. Halbuki bunlar da olmayınca iş her dakika kepezeliğinden kepezeliğe dökülürdü.

Hele sofrada yemek yerken hizmetçilerin gürültüsü..

Avrupa teşrifatına göre sofrada gürültü etmek çok çirkin bir şeydir. Bundan maada sofranın ahenk ve vakarını bozmak, söz söylemek konuşmak, yan yana oturanlarca bile müsait değildir.

Vakıa büyük sofralarda musahabe caiz değilse de sükût muhakkak lâzımdır.

Fakat bizim saray ziyafetlerindeyse âdet başkaydı. Söz söylemek hakkı yalnız padişaha aitti.

Burada en elim bir hatırayı anlatmadan geçemeyeceğim:

Abdülhamit fransızca'yı mualim Domengenin kayımbiraderi M. Gardey isminde bir muallimden almıştı. Mecidin tayin ettiği bu muallim Hamit efendiyle biraderi Murat efendiye birkaç sene fransızca öğretmişti.

Filhakika Abdülhamit fransızca'yı iyi anlardı. Fakat kendisine mahsus bir kıbr ve azamet, daha doğrusu tarize veya tenkide uğramamak için hiçbir vakit konuşmazdı. Binaenaleyh O uzun yemeklerde hünkârın yanında bulunan ecnebi zevatla mükâleme yükü Münir paşa dostuma yüklenirdi. Zavallı dostum saatlerce ayak üstünde durarak sağda, soldaki hizmetkârların gürültüsü, yemek salonunda icrayı ahenk eden kalabalık orkestranın gürültüsü ortasında sesini duyurabilmek için uğraşması göğüs darlığı hastalığına müptelâ etmişti.

Çok defalar bulunduğum ziyafetlerde ben yerimde rahat ve mükemmel yemek yemekten o sevgili dostumu o halde görünce

yediğim lokmalar boğazımda düğümlenir kalırdı.

Bunun buradaki maddi fenalığını değil manevî ıstırabını da görmeli. Bazan bu gürültü patırtı arasında tercümanlık vazifesıyla mükellef olan zat maazallah kelimeleri, cümleleri, bazı siyasi incelikleri tamamen tercüme ederken hünkârın hoşuna gitmezse seyreyleyin siz gümbürüyü..

Zavallı dostum saatler süren ziyafetten sonra göğsü tıkanarak odasına çıkar. Ondanda sonra ancak bir lokma ekmek yiyebilir. Gelelim ikinci ıstırap tablosuna.. Bu millî bir vaziyettir. Her büyük ziyafette sofranın üzerlerinde meyva geçirildiği sırada bir de bazı hediyeler ikram olunur. Bunlardan bir, nihayet iki tane hatıra olarak

almak mutattır. Fakat o kadar. Bir nihayet iki tane.

Şekerleme götürülmez. Hatta kibarcası sofrada yemek daha büyük bir nezaket olur. Küçük pastalar da aynı şekilde sofradan hatıra olarak alınmaz. Bunlar yemekten ziyade süs içindir. Maatteessüf hazır bulunduğum birçok ziyafetlerde bizim adam'ların yaptığı işler hiçbir zaman gözümün önünden gitmez. Her zaman tüylerim ürperir.

Hünkâr bir sofradan kalkınca hazıruna doğru bakıp selâm verdikten sonra kapıdan kaybolur.. olamaz henüz davetlilerin çoğu yemek salonunu terketmedikleri halde kiler cihetinden fırtına gibi bir hücum başlar.

(Devamı var)

Acaba utanacak mı?

(Baş tarafı 3 üncü sayfamda)

Bilmem ki artık, Musolininin "Vieil homme,, tabiri üzerinde durmak caiz midir? Cumhuriyet gazetesinin ağzından çıkan kulağı ısıtmıyan muharriri benim için diyor ki:

"İtalyan başvekilinin sözlerinden işine gelen taraflarının Fransızca'larını sütununa geçirerek beyanatının aslını teşkil eden cümleleri (hamhum şaralop) yapmış.."

Ve bundan sonra sögüyor... Peyami Safa Beyin seviyesi hakkın da son bir fikir daha vermek için hilenin sırrını müsaadesiyle ben deşeceğim.. Kendi tercümesini aynen alıyorum:

"Şunu da söylerim ki, Faşizm ferağattır; ve bunun için gençliği kazanmıştır. Zira gençlik hayatın en hasbî (yahut menfaatsiz) anıdır.

Buna karşı Musolini ile konuşan muharrir diyor ki:

"— Sizi dinlerken Paul Claudelin şu sözlerini düşündüm: "Derler, ki gençlik zevk çağıdır; bu doğru değildir, gençlik kahramanlık çağıdır.."

Musolini cevap veriyor:

"Claudelin dediği doğrudur.. Zevk yaşlı adamların tasarı (yahut endişesi) yaşlı adamların aradığı şeydir.."

Hayır, Musolini bunu demek istemiyor. Zevk, eski adamın, idesiz İtalyadaki her sevincin membanı zevkte aramak hatasına düşen eskilerin kaygusudur diyor.

Musolininin bu sözü yeni değildir, İtalyan başvekili "Le Fascisme,, isimli eserinde der ki:

"Faşizmin adamı, öyle bir ferttir, ki vatan demektir, millet demektir. Zevkin dar çerçevesile mahdut olan hususî hayatın sevkî tabiisini izale ederek, nesillerle fertleri bir an'anede, bir vazife de birleştiren bir ahlâk kanunu demektir.."

Ve diğer bir yerinde ilâve eder: "Faşist, rahat hayatı istihkar eder.."

E. Ludwig'e de demiştir ki:

"Rahat ömrün aleyhindeyiz.. Fikir apaçıktır. Musolini için "Vieil homme,, yaşlı adam değildir, eski adamdır.

Gelelim son söze, "Cumhuriyetin muharriri dedi ve diyor ki:

"... esasen en hür memlekette yapılan tenkitler arasında tecrübe ve vakarın en ziyade tekil ettiğine itibar zaruridir.. İtalyada serbest tenkit ve münakaşa vardır, Musolini bu tenkitlerin tecrübe ve vakıaya en mutabık olanına itibar edeceğini söylemiş oluyor.."

Musolininin sözlerini bir daha aynen ve harfiyen alıyorum:

"Korporasyonlar kanununu hazırlamak için herkesin fikrini söylesin bizzat ben istiyorum, bütün tezleri kabul ediyorum. Fakat kararımı verince, ondan sonra vakıaların ve tecrübelerin muhalefetinden başka muhalefet tanımam.."

Bu sözlerden Peyami Safa Beyin çıkardığı mânâyı çıkarabilmek için, insan ancak... Peyami Safa Bey olmalıdır.

Şimdi gene kendi kendime söylerim: "Bu adam, son yazdığı yazıda, bana şunları söyledi: "Barbali caddesinde yüzleri loş, ve gözleri karanlık adamlardan... biri. Matbuatın hiç bir sahasında hiç muvaffakiyet kazanmamış olan bu zekâ hadımlarından... biri. Manevî ademî iktidara uğramışlardan... biri. Bunların içinde en yapışkanı... Hamhum şaralopçu... Beceriksiz katakullüci... Mahiyeti dımdızlak soyulup meydana çıkarılacak bir mahlûk... İnatçı ve cahil bir zavallı.."

Şimdilik bu çirkin sözler mualâkta duruyor. Hele daha şimdilik dursun.. Ben yalnız bir kerecik olsun, Peyami Safanın kızardığını görmek istiyorum. Acaba utancak mı dersiniz?

Zehi tasavvuru batıl... Selâmi izzet

Dedikodu

Bir avcının saf arkadaşına oynadığı oyun!..

Meraklı bir hikâye - Tavşan derisine geçirilmiş kedi - Sarkan kuyruk

Bazı akşamlar bir kaç arkadaş Beyoğlunda bir birahane buluruz, dereden tepeden konuşarak vakit geçiririz. İçimizde bir muzip, bir de safdil arkadaş vardır. Bunlar diğerleriyle beraber çeyniyi tamamlarlar. Muzibin saf arkadaşını aldattığını görerek güleriz.

Safdil olan arkadaşımızın av çok meraklı vardır. Geçen akşam gene böyle bir toplantı yapmıştık. Av bahsi açıldı. Muzip olan arkadaşımız dedi ki:

— Ben bir kaç ay evvel İrandan beş çift acem tavşanı getirterek Küçük Çekmece civarında tarlalara koyuvermiştim. Bunlar çabuk türedikleri için şimdi o civardaki kırlarda dolaşmaya başlamışlar. Onlardan tek tük vuran avcılar da oluyormuş.

Bu tavşanların bildiğimiz diğer tavşanlardan farkı, av köpeğini gördükleri zaman ağaçlara tırmanıp kaçmalarıdır. Bu sayede tavşanlar ağaçların üstünde kuş avlar gibi kolaylıkla vurulabiliyor. Ben yemedim ama etleri de diğerlerinden daha lezzetli imiş..

Bu havadis safdil arkadaşımız büyük bir alaka ile dinledikten sonra muzip olan zata sordu:

— Acaba bu acem tavşanlarına en ziyade hangi taraflarda tesadüf ediliyormuş? Ben bu cuma ava çıkacağım, gidip aramak isterdim..

Muzip arkadaş ona izah verdi. Avcıların daima avlandıkları yerlerden birisini tarif ederek orada muhakkak acem tavşanlarına tesadüf edeceğini söyledi.

Sonradan haber aldığımıza göre bizim safdil arkadaş hakikaten o cuma günü tarif edilen mahalle gitmiş, orada bir müddet arandıktan sonra nihayet uzaktan tavşana benziyen iki hayvanın otlar arasında dolaşmakta olduğunu görmüş.

Tavşanların bulunduğu mahalli esasen kendisinden evvel yanında bulunan av köpeği keşfettiği için köpek derhal tavşanların bulunduğu yere doğru hücum etmiş. Köpeğin üzerlerine doğru geldiğini hisseden acem tavşanları hemen koşarak en yakında bulunan bir ağaca tırmanmışlar!

Muzip arkadaşın anlattığı şeylerin doğru olduğunu ve acem tavşanlarının ağaca çıktıklarını gören bizim safdil arkadaş evvelâ hayret içinde kaldığından hemen çiftesine sarılarak atış edememiş. Ancak bir müddet sonra aklı başına gelmiş ve tüfeğiyle nişan alarak tavşanlardan birisine doğru fişegini patlatmış.

Tavşan, garip bir zada çıkardıktan sonra ağaçtan aşağıya yuvarlanmış. Bunun üzerine avcı arkadaş koşma koşma tavşanın düştüğü mahalle giderek tavşanı yerden kaldırmış ve muayene etmeğe başlamış.

Bu muayene neticesinde bizim safdil arkadaş ne görsün? Acem tavşanı diye vurduğu hayvan adı bir tavşan derisine sarılmış olan bir sokak kedisinden başka bir şey değilmiş! Zavallı kedi tavşanın derisine sınıksı sarılmış, kuyruğu derinin içine saklanmış, başına uzun kulaklı tavşan başlığı geçirilmiş ve yalnız dört ayağı dışarıda bırakılmış bir halde imiş.

Bunu anlamak için avcı arkadaşın ölü "acem tavşanı", nı uzun uzadıya muayene etmesine hacet te yoktu. Çünkü hayvan vurulduğu zaman ağaçtan aşağı düşerken tavşan derisinin dikileri yırtıldığından içinden kedi tüyleri meydana çıkmıştı.

Bizim safdil arkadaş bu suretle muzip arkadaş tarafından bir daha aldatılmış olduğundan dolayı fena halde kızmıştı. Hiddetini kimden alacağını bilemiyordu. Bir aralık başını kaldırıp ağaca doğru baktığı zaman ikinci acem tavşanın daldan dala atlayıp dolaştığını ve arkasını kabartarak mırıldandığını görmüştü. "Acem tavşanı", dallara sürtüne sürtüne üzerindeki tavşan derisini söktüğünden derinin içinden çıkan kedi kuyruğu da sağa sola sallanıp duruyordu.

Bizim arkadaş bu hali görünce hiddeti büsbütün artmış ve hemen çiftesini ikinci "tavşana", doğru çevirerek onu da yere sermişti. Hiddetini bir dereceye kadar ancak bu suretle teskine muvaffak olmuştu.

Şimdi bu uydurma "Acem tavşanları", nın nereden oraya getirilmiş olduğunu soracaksınız. Bunu da anlatayım:

Bizim muzip arkadaş safdil arkadaşın hakikaten o cuma günü av çıkacağını bildiğinden hazırlıklarını yapmış, iki kediyi o kıyafete sokmuş ve bir çapkının eline vererek ona bizim safdil arkadaş da o cuma sabahı Sirkeci'den trene biner ken uzaktan göstererek av mahalline yollamıştı.

Küçük Çekmece'den tren çıkış zaman çapkın, avcı arkadaşın arkasından gizlice takip etmiş, bir noktada onun yolunu kesmiş ve geçeceği yeri iyice hesap ederek "Acem tavşanları", nı oraya yakın bir mahalle bıraktıktan sonra kendisi de çalılıklar arasına gizlenmişti.

Şimdi, tertip edilen plân muvaffakiyetle neticelendikten sonra, çapkın sevincinden gülerken muzip arkadaşın aldığı beş lira bahşisi o akşam Beyoğlunda nasıl eriteceğini düşünüyordu.

Dedikoducu

İstanbul üçüncü icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer dişiğe ait levazım İstanbulda Yeni Volta hanında 2 inci katta 18: 11: 933 tarihine müsadif cumartesi günü saat 9 ile 10 arasında birinci çıkarttırma ile satılacağından taleplerin vaktinde mahallinde bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

(355)

DÜNYA HABERLERİ

Daha yasak kanunu resmen kaldırılmadan ..

Amerikalılar sabahlara kadar viski ve şampanya içmeye başladılar!

İçki yasağına sadakat gösteren, çay, süt içen yegâne şehir

Amerikada içki yasağının kaldırılmasına dair ekseriyet tarafından verilen rey üzerine, halk, kanunun resmen kaldırılmasını beklemiyerek sabahlara kadar viski ve şampanya içmektedir. Newyorkta bütün barlar, gizli içki vermek için aldığı tedbirleri bertaraf etmiş, bunların bir çoğu müşterilerine bedava içki dağıtmış, en pahalı şarapları bile, para almadan, herkese sunmuştur.

İçki yasağının kaldırılması lehinde ekseriyet tarafından rey verildiği gece bir bayram gibi tesit olunmuştur. Amerikanın hemen her büyük şehrinde bu münasebetle sevinç tezahürü yapılmış, halk sabahlara kadar meyhanelerde barlarda hesapsız içki içmiştir. Holi vudun en meşhur yıldızları bütün geceyi barlarda geçirdikten sonra sabahleyin bardan stüdyoya gittiler.

Halk kümeleri, içki şişelerini ellerinde tutarak, şişeleri yollarda açarak bağırıp çağırıyor, içkiyi yollara serpe serpe içiyordu.

Sabaha doğru içkilerin mevcudu o kadar azalmıştı ki ortalıkta içki kıtlığı hissolundu.

Bütün Amerika şehirleri içki devrinin avdetini bu şekilde tesit ettiği halde bir tek şehir, aynı geceyi yalnız süt ve çay içerek geçirdi.

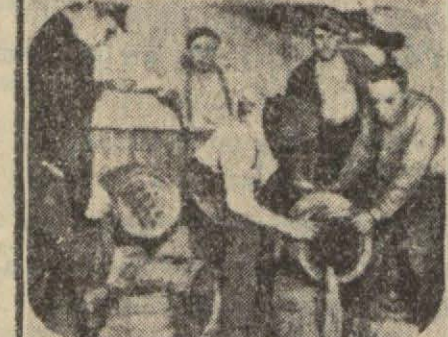
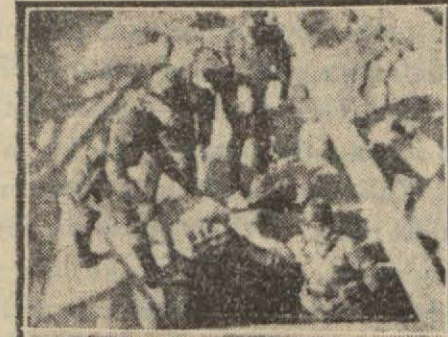
Bu şehir Ohisin Westervil şehridir. Burası içki aleyhtarlığının en mühim merkezidir.

Ohisde içki yasağı aleyhinde rey verdiği halde bu şehir halkı yasağın devamı lehinde rey vermiş ve en hafif biranın dahi kullanılmasına karşı gelmiştir.

Yalnız son haftalar zarfında imal olunan viski miktarının 75 milyon galon olduğu anlaşıyor.

Kaliforniya bütün meyve mahsulünü şaraba tahsis etmiş gibidir.

Her yerde yeni içki fabrikaları kurulmaktadır.

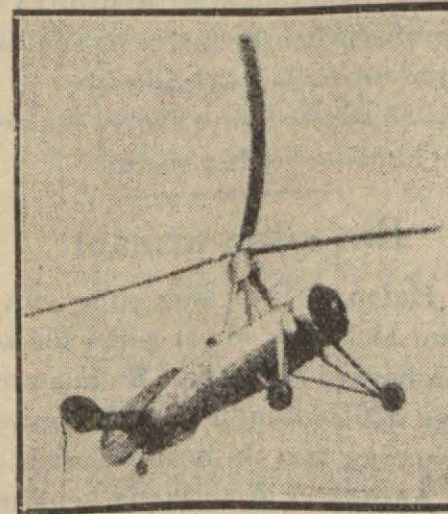
1 — Amerikada içki yasak iken kaçak içki zabıta tarafından müsadere edilir. 2 — Zabıta karşısında denize dökülür. 3 — Bununla beraber bir çokları içki yüzünden meşhur haydut Alkapon gibi milyonlar kazanırlar. 4 — İçki kaçakçıları yol ortasında vurulurlardı. 5 — Bununla beraber barlarda içki serbest serbest içilirdi.

Kanatsız bir tayyarenin tecrübeleri

Geçenlerde İngilterenin (Harvort) tayyare meydanında yeni kanatsız bir tayyarenin tecrübeleri yapılmıştır. Tayyare mühendislerinden (Cierva) tarafından inşa edilen bu tayyarede kanat vazifesini pervanenin dört kanadı ifa etmektedir. Bu pervane işlediği zaman aynı zamanda hem tayyareyi yürütmekte ve hem muvazenesini temin etmektedir.

Bu tayyarenin tecrübelerine iştirak edene İngiliz tayyarecisi bin başı Turver ihtisaslarını şu şekilde anlatıyor:

Tayyare 15 yada kadar koştuktan sonra dimdik yükselmeğe başladı. Bu tayyare tam bir otomobil gibi kolaylıkla idare olunuyor. Kolaylıkla durdurulabiliyor. Bir aralık saatte 118 mil süratle hareket ettik. Daha sonra

satte on mile kadar indik. Fakat irtifamızdan bir şey kaybetmedik.

Bu vaziyette insanların tayyarecilikten umdukları bir şeyleri tahakkuk ediyor.

Bu sayede tayyarenin hareketi için bin yardalık bir sahaya ihtiyaç kalmıyor.

Yeni kanunla Amerika bütçesine 200.000.000 dolar temin edilecektir. Bununla beraber asıl içki yasağı henüz kalkmış değildir. Asıl yasak kanunuevelin beşinci günü kalkmış olacaktır.

Amerikada içki yasağının tatbiki, çok makûs neticeler vermiş, sarhoşluk, kaçakçılık, irtişa gibi fenalıklar almış yürümüş, kaçakçılık yapanlar adeta hükümet içinde hükümet kurmuşlardır.

Her gün zabıta kuvvetiyle içki kaçakçıları arasında kanlı çarpışmalar oluyor, bu uğurda birçok kurbanlar veriliyordu. Yasak Amerika halkının ahlâkı üzerine de fena tesirler bırakmış hemen her evde gizli bir takım bölmeler ve oyuklar vücutta getirilmişti. Bu bölmelerde bütün memnuiyete rağmen pek âlâ elde edilen sandık içki saklanıyordu. Kaçakçılık suretiyle elde edilen büyük servetler birçok kimseleri kaçakçılığa doğru sürüklüyor, en umulmadık ailelerin isimleri büyük maceralar içine karışmış bulunuyordu.

İçki yasağının kaldırılmasıyla bu afetlerin hafiflemesi beklenilmektedir.

Amerikadan başka içki yasağını tatbik eden bir memleket de Finlandiya idi. Finlandiya 13 sene içki yasağını tatbik etmiş, nihayet geçen sene bu yasağı kaldırmak mecburiyetinde kalmıştı.

Amerikanın da yasağı kaldırma siyle yer yüzünde böyle bir yasak tatbik eden bir kimse kalmamış gibidir.

Amerika halkı tarafından verilen son karar, büyük bir ehemmiyeti haizdir.

Çünkü bu kararla içki ve ayyaşlığın zararlarını kaldırmak için halkı terbiye etmek, halkın içtimai şeraitini düzeltmek lâzım geldiği, katı bir surette anlaşılmış oluyor.

Kanatsız tayyare, ineceği zaman hemen iniyor ve duruyor.

Bu tayyare yirmi saniye içinde hareket etmektedir. Makinesi 140 beygir kuvvetindedir.

Tayyareci, bütün makineyi fevkalâde kolaylıkla idare ederek istediği gibi ileri geri götürüyor, sağa, sola çeviriyordu.

Kanatsız tayyareyi, gözünü yumup idare etmek mümkündür. Bu tayyare ile sisleri yarmak ta son derece kolaydır. Sonra inmek meselesi de son derece kolaylaşmış oluyor. Çünkü seksen yardalık her saha, bu tayyarenin inmesine kâfidir.

İngiltere harbiye nezareti bu tayyarelerden bir kaç tane almayı kararlaştırmıştır.

Resmimiz bu kanatsız tayyareyi gösteriyor.

VAKIT tefrikası

Numara : 6

Vatson teessürünü gizleyemedi: — Doğrusu üstadım, bu işte senin de tesirin var. Sen olmasaydın belki de habis herif köşkü yakmaya lüzum görmiyecikti.

— Evet, amma onları ergeç soyup soğana çevirecekti. Fırsat kolluyor, bankada, şurada, burada paraları varsa onların da yerini öğrenmiye, izini bulmaya çalışıyor. Ben Şadan Bey ailesi için felâketi tacil ettim. İşte bu.. Fakat belki de daha büyük bir felâketin önüne geçmiş oldum.

Şerlok Holmes, belki de biraz vicdanını temin için bulduğu bu tevil ile müsterih yatağına uzandı.

Ertesi sabaha kadar rahat bir uyku ile geceyi geçirdikten sonra kalktı. Mahir makyajlarından birini yaptı. Kırmızı saç ve hafif kırmızı sakal taktı. Koluna bir koca bavul aldı ve yola çıktı.

Yangın yerinde esrarengiz bir adamın sualleri

Suadiyede trenden indiği zaman henüz öğle olmamıştı. Beyaz köşkün yanık enkazı önünde bir çok adamlar, bu ara polis memurları araştırma yapıyorlardı. Holmes bunların arasına karıştı. Bavulu ve elindeki paketle ev kadınlarına, Avrupa mamulâtından mutfak levazımını satıcısı olduğu görünüyordu.

Enkaz arasından dul kadımla kırzına ait ufak tefek eşya işe yaramıyacak bir halde çıkarken Abdülbaki Beyin arada bir ata binerken giydiği çizmelerin sarı mahmuzları bulunmuştu. Herkes teessür için de bu mahmuzlara bakarak onun kibarlığından bahsettiler.

Şerlok Holmes iri çantası, elindeki paketlerle bir Yahudi satıcısı gibi yerde işe yarıyacak bir şeyler araştırarak bir saat yangın yerinde bekledi. Yanındaki boyasız, küçük köşkü tetkik etti. Genç mürebbiyi gene kapının önünde görünce sevindi. Fakat baktı, ki kırzı so-kağa çıkmak üzeredir. Ondan evvel yola çıktı, ve kızın Erenköy istikametine yürüdüğünü görünce:

— Camlar için Japon suyu!

Diye haykıra haykıra onu takibe başladı. Kız acele yürüyordu.

Erenköyünde postaneden içeri girince Holmes tereddüt etmedi. Hemen cebinden bir zarf çıkarak postaneye girdi.

Kız bir masaya dayanmış, mektubun zarfına, adresi yazıyordu. Şerlok Holmes aynı iş için kalemi bekliyormuş gibi yaparak kızın omuzundan adresi okumaya çalıştı:

(Naim Bey— Tomtom sokağı 77 No.)

Kız adrese semtini ilâve ederken Holmes başını çevirdi ve bu son kelimeyi feda ederek kıza hiç görünmemek için dışarıya çıktı. DeFTERİNE adresi kaydetti ve geldiği yolda yürümeye başladı.

Ondan daha evvel beyaz köşkün önüne gelmişti. Gene kalabalığa karıştı ve matmazelin aynı hızla eve girdiğini gördü.

Polis tahkikatını ikmal etmiş, gidiyordu. Bahçe kapısında ona bir adam yaklaştı:

— Affedersiniz polis efendi, dedi. Bu yanan köşk kimin köşkü idi?

Diye sordu. Adamın halindeki telâş, merak ve endişe uzaktan Şerlok Holmesin nazarı dikkatini celbetmişti. Hele bir hayli tereddütten sonra polise yaklaşması bu satıcı Yahudiye kuşkulandırmıyordu. Yanlarına gitti. O da polise bir şey soracakmış, gibi bu orta yaşlı temiz, pâk adamın sözünü bitirmesi ni bekliyormuş gibi durdu. Dilinden rum olduğu anlaşılan bu adam polise:

— Şadan Bey mi? Hayır. Fakat..

Dedi ve polis onun sözünü tamamlamasını bile beklemiyerek acele onu bıraktı ve yürüdü.

Şerlok Holmes telâşlı ve endişeli adamın iyi Türkçe konuşmadığını anlıyarak hemen Fransızca:

— Siz kimi arıyordunuz Mös-yö?

Diye sormakta tereddüt etmedi. Rum:

— Bir başkasını! Dedi. Abdülbaki Beyi arıyorum.

Şerlok Holmes başını salladı:

— Abdülbaki Bey evvelki gece yangında yandı.

Rum birdenbire hayret ve teessür içinde dondu, kaldı:

— Yandı mı, sahi mi söylüyorsunuz? Kim bu Abdülbaki Bey, hangi Abdülbaki Bey?

— Mısırlı bir zengin... Bu köşkte oturuyordu. Yangını kim yaptı ise onu da yakmış. Kemikleri ortada bulundu. Polis şimdi onu yakan adamı tahkik ile meşgul..

Rum birdenbire gazapla yumruklarını sıktı. Dişlerini gıcırdattı ve Rumca ağır bir küfür savurdu.

(Devamı var)

Nobel mükâfatı

933 Nobel edebiyat mükâfatı, eski Rus asilzadelerinden, edip İvan Bumin'e vermiştir. Bu edip Sovyet idaresinden kaçmış, Fransaya iltica etmişti, hâlâ Paristedir. 63 yaşındadır. Maddî vaziyeti hiç iyi değildir.

1932 fizik mükâfatı Laypzig profesörlerinden Verner Heyzenberge verilmiştir.

1933 fizik mükâfatı Avusturyalı profesör Schroedinger ile İngiliz Dirac arasında paylaşılmıştır.

1933 senesi kimya Nobel mükâfatı kimseye verilmemiştir.

Bir insan azmanı

Halep — Dünyanın en uzun adamı sayılması lâzım gelen bir adam buraya gelmiştir. Bu adamın boyu 320 santimdir ki tabii insan boyundan tam iki misli uzundur.

Avrupa ve Amerikada kendini teşhir ettirmeye giden bu adam aslen Şirazlı ve henüz on dokuz yaşında bir gençtir.

Adli davetler

İstanbul müddeiumumiliğinden:

Adana ağır ceza mahkemesi aza mülâzimi Hulûsi Beyin acilen memuriyetimize müracaatı.

Bütün Ceyhanı altüst etti

Ceyhan, 8 (Hususî) — Geçenlerde bütün Ceyhanı gece yarısı velleveye veren bir hırsızlık vak'ası olmuştur.

Bahçe kazasından 17 — 18 yaşlarında İbrahim isminde birisi gündüz bütün Ceyhanı dolaşarak gireceği evleri tesbit etmiş ve gece herkes uykuya daldıktan sonra evleri birer birer ziyarete başlamıştır. Nihayet dördüncü ev olarak ziraat odası reisi Abdülhekim Beyin evine girmiş ve avlunun bir tarafına gizlenmiş. Evde bu'unan misafirler çıktıktan sonra hırsız da ayak kabılarını çıkararak yavaş yavaş evin içine dalmış ve ilk girdiği odada bulduğu elbise çamaşır ve daha birçok eşyayı alarak merdiven başına gelmiş ve tam bu sırada evde çocuklardan birisi karışısına çıkmış ve hırsız var diye bağırmıştır.

Bu bağırma üzerine hırsız merdivenlerden dörder atılarak kaçmağa başlamış gürültüye bütün ev halkı koşmuş diğer komşular uyanmış. Hırsız yüklendiği eşyaları götürmeyeceğini anlayınca fırlatıp atmış ve ortadan kaybolmuştur. Bütün araştırmalara rağmen bulunamamış ve duvardan atılarak kaçtığına zahip olunmuştur. Fakat muhakkak bir şeyler aşırmağa azmetmiş olan hırsız komşular ve ev halkı avluda sokakta hırsız ararken tekrar üstkata çıkmış, bu defa da başka bir odadan birçok eşya almış, ve tekrar büyük sükunetle merdivenleri inerken görülmüş bir gürültü daha kopmuştur. Buradan bir şey aşırılmıyacağını anlayan bu gece ziyaretçisi yüklendiği eşyayı atarak kendisini dışarı atmış bütün sokaklara dökülen mahalle halkı bunun peşine düşmüşlerse de sokağın birisinde kaybetmişler. İleride geride araştırmaya başlarken bir evden tekrar hırsız var sesleri duyulmuş bütün halk evin etrafına toplanmış bu defa yakalanacağını hisseden hırsız son bir çare olmak üzere çit'lerden atlayıp tabanca kuvvet var kuvvetiyle kaçmaya başlamış ise de yetişen bekçi ve polis memurları tarafından şehrin kıyısında yakalanmış ve alınan ifadesinde o gün Ceyhanın muhtelif semtlerinde beş eve girdiğini fakat hiç birinden ehemmiyetli bir şey alamadığını söylemiştir.

O gece karakolda bırakılmış. Sabahleyin süpürkeyi alarak güya karakolu temizlemeğe başlamış fakat memurların gözünü kestirerek merdivenlerden kendisini aşağı atmış ve tekrar kaçmağa başlamıştır. Hırsız önde polis ve bekçiler arkada şehir içinde bir sokak koşusu yaptıktan sonra Sakarya mektebi önünden geçerken bütün talebe hırsızın yolunu kesmiş ve yakalamışlardır.

Hırsızın üzeri arandığı zaman bu defa da polis dairesinden aşırıldığı bir saat bulunmuştur.

Bütün faaliyetine ve bir gece bütün Ceyhanı velleveye vermesine rağmen hiç bir şey e'de edemiyen üstelik sokaklarda ayak kapılarını da kaybeden zavallı hırsız adliye teslim edilmiştir.

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

fesörler maaşlarının azaltılması yüzünden rektörlüğe müracaat ve şikâyetinde bulunmuşlardır. Bu suretle şikâyet edenler arasında bir çok'arı yeni maaşlarının hariçteki kazançlarına nispetle pek zayıf olduğunu ileri sürmüş ve vaziyetlerinde değişiklik husule gelmediği takdirde istifa edeceklerini de ilâve etmişlerdir. Bu vaziyet üniversitede dev'et bareminden ayrı ve hususî bir barem tatbik edilmesinden doğmuştur. Bu hususî bareme göre hocalar ancak maaşlarının yarısını alabilmek vaziyetinde kalacaklardır. Bu vaziyetin ne kadar devam edeceği bilinmemektedir. Üniversitede devlet bareminin tatbiki İcra Vekilleri Heyetinin kararıyla olacaktır.

Üniversite ecnebi profesörleri kadrosu dün tamamıyla belli olmuştur. Pek kıymetli beynelmilel elemanları ihtiva eden bu kadro şudur:

Arudt Fritz — umumî kimya (Breslav üniversitesi ordinaryuslarından) Braun Hugo — bakterioloji (profesör), Brauner Leo — nebatat (Jena üniversitesi ordinaryoslarından), Dember — ameli fizik (ordinaryus), Finlay Freundlich — ilmi heyet (Potsdam rasat hanesi müdürü), Heilbronn A. — farmasötik nebatat (Münster üniversitesi ordinaryusu), Von Hippel A. — Elektroteknik (Göttingen mesai şefi profesör), Hirsch Erust — hukuku ticariye

Hirsch Julius — Hıfzıssıhha, Honig Richard — hukuku esasiye (Göttingen üniversitesi ordinaryusu),

Nadir şahın katili kim?

(Baş tarafı 1 inci sayıfanızda)

İngiliz taraftarlığına delâlet eden bir siyaset takip ettiğini ve bu yüzden Efgan istiklâlinin tehlikeye girdiğini söylemiştir.

Katilin ismi nedir?

Londra, 13 (A.A.) — Nadir Şahın katili Abdülhalik isminde bir adamdır. Katil, bir sene evvel idam edilen Gulâm Nabinin hizmetçilerinden idi.

Yeni Deyhi, 13 (A.A.) — Resmen teyit edildiğine göre Nadir Şah sarayda bir tevzi mükât merasimi esnasında tabanca ile atılan üç kurşunla öldürülmüştür. Katil, evvelce kabahatleri şah tarafından affedilmiş olan Gulâm Nebi isminde bir gençtir. Bu adam Nadir Şahın pek emektar bir uşağının oğludur. Katil derhal yakalanmıştır. Diğer talebe katili linç etmek istemişlerse de polis mümanaat etmiştir.

İzmirde otomobil kazası

Cuma günü İzmirde Pınarbaşı yolu üzerinde bir otomobil kazası olmuş, bir kadın ağır surette yaralanmıştır.

Kasaba belediyesinde mukayyet 3 numaralı kampoyet şoför İlyas oğlu Bergamalı Mehmet idaresinde Pınarbaşından İzmiire gelmek üzere hareket ediyordu. Otomobil şoseye çıktıktan sonra süratle ilerlemeğe başlıyor ve tam yarı yolda kamyonet müthiş bir gürültü

su), Igersheiner Jos — optalmacı, Kantorowicz Alfred — protektanter, Kessler Gerhardt — sosyoloji, Lepmann Wilhelm — jinekoloji ve obstetrik, Lipschitz Werner — tıbbî kimya (ordinaryus), Löwenthal Karl — istolojisi, Von Hises Richard — riyaziyat (Berlin üniversitesi ordinaryusu), Naville André — hayvanat (Cenevre üniversitesi şefi), Neumark Fritz — içtimai hıfzıssıhha ve istatistik, Nissen Rudolf — ilim cerahî (Berlin üniversitesi profesörlerinden), Obendorfer Siegfried — (Frankfort üniversitesi profesörlerinden), Prager Willy — umumi hanik, Reichenbach Hans — umumi felsefe (profesör), Roepke Wilhelm — iktisat (Marburg üniversitesi ordinaryusu), Röstow Alexandre — iktisadi coğrafya, iktisat ve içtimaiyat tarihi, Schwartz Philippe — teşrihi marazı — Frankfort üniversitesi ordinaryusu), Spitzer Leo — roman lisanı ve roman edebiyatı (Kolonya üniversitesi ordinaryusu), Strupp Karl — beynelmilel hukuku (ordinaryus), Winterstein Hans — tecrübi fizik, yo'oji, Porges (Dr.), Herzog — sanayi kimya, Schleuk — umumî kimya, Branat — Chaput — araziyat, tabii coğrafya, Feonché — umumî fizik, Gutzwiller — hukuku medeniye.

Bu ecnebi profesörlerin maaşları beş yüz ile sekiz yüz lira arasındadır ve üzerlerinden hiçbir da değişmekte ve üzerlerinden hiçbir katiyat yapılmamaktadır. Bu maaşlardan alınması icap eden vergi'er maarif vekâleti tarafından maliye vekâletine ayrıca tediye edilmektedir.

Londra, 13 (A.A.) — Gulâm Nebi, Amanullahın pek kuvvetli bir taraftarı idi. Amanullah tarafından 1929 da Ankaraya elçi tayin edilen Gulâm Nebi, 1930 da Nadir Şahın emriyle elçilikten azledilmiş ve 1932 de Efganistan avdeti sırasında idam olunmuştur.

Nadir Şahın katili Abdülhalikin bu cinayeti intikam sevgisiyle işlediği zannolunmaktadır.

Yeni kral taç giydi

Ankara, 13 (A.A.) — Efgan şefareti tarafından verilen malûma göre yeni Efgan kralı Mehmet Nadir hazretlerinin tetevvüc resmî büyük merasimle yapılmıştır. Kâbilde bulunan bütün sefirlerle şefaretler heyetinin hazır bulundukları bu merasimde bütün hükûmet ve ordu erkânı ile rüesa ve halk yeni kra'a biat eylemişlerdir.

Kadın muhasebeci

Havza, 12 — Belediye muhasebeciliği için açılan müsabakaya ticaret mektebi mezunlarından Müberra ad'ı bir hanım kazanmıştır. Müsabakada erkek arkadaşların dan çok muvffakiyetli bir netice almıştır.

i'e hendeğe devriliyor.

Yolculardan İzmir postanesi tevzi memuru Şakir Ef. nin zevcesi Melek hanım ağır surette yaralanmıştır.

Diğer yolculara hiç bir şey ol-

Altmışlık büyük hanıma göre kadın asker

Üst katta sürüklenen kılıcın sebebi nedir?

Sıdika hanım, nişan atmağa giden, marşlar düzen, asker olmağa hevesli genç torunundan şikâyetçi..

Sanırsınız ki son günlerin yegâne dedikodusu, "Kadın - asker,, mevzuu görüşülen muhitler sadece yüksek tabakaya mensup insanlarla oturduğu yerler; monden salonlardır. Ve gene sanırsınız ki bu mevzu üzerinde fazla alâka gösterenler ve münakaşa yapanlar doktorlar, avukatlar, içtimaiyatçılar, muharrirler, talebelerdir. Yanı - yorsunuz dostlarım.. İşte size haber veriyorum: Mevzuun en hararetle karşılandığı semtler Şişli, Maçka, Nişantaşı, Ayaspaşa filân değil; Karagümrük, Edirnekapi, Topkapı, Şehremini, Kocamustafa paşa ve havalisidir. Bizzat tetkik ettim gördüm ki, Karagümrük lü Ayşe hanım, doktor operatör Nadire Sadi hanımdan; Hasekili Altmışlık Sıdika hanım, avukat İcâl hanımdan çok daha fazla "Kadın - Asker,, mevzuu ile alâkadar oluyor.

Bir dostum dedi ki:

— Anketi yarım bırakıyorsun.. Doktor kadına, avukat kadına, beden terbiyecisi kadına şuna buna sordun.. Bir de mahalle aralarına girsene!.. Yüzü sütlüce dönmüş, çipil gözleri oyuklarına kaçmış altmışlık hanım ninelere kulağını ver sen!..

Dostum delâlet etti. İstanbul kenar mahallelerini şöyle bir dolaştık. Ve, bir aralık, Haseki taraflarında oturan arkadaşımın ahpabı yaşlı bir hanıma uğradık; yarım saat misafir olduk. Sıdika hanım, kendi elciğiyle bize köpüklü kahveler pızdı. Tertemiz, patiska örtülü sedire oturduk, konuştuk. Lâfı döndürüp dolaştırıp askerlik mevzuuna getirdim. Sıdika hanım kalfavi fincanını dört bir tarafa çalkalıyordu. Altmış yıl — evet tam altmış uzun yıl — hayata bakan bu rengini atmış donuk gözler hem alaycı hem öfkeliydi. Fikirlerini söylemeden evvel, üst katta şıkırdıyan kılıcın sebebini anlattı. (Sahi, hiç dikkat etmemiştim, geldiğimiz geleli çarpık tavanda bir garip sürükleniş vardı!)

— Torunum, dedi, ah başıma gelenleri bir bilsen evlâdım; bir bilsen!.. Bu kadınların askerliği de nereden çıktı? O gün bugün evin içinde ne benim ne de bir kim senin rahatı kaldı. Bizim Meliha tutturdu: "İlle asker olacağım da asker olacağım!", Çamaşır sandıklarının altı üstüne geldi. Merhum babası zabitti. Kılıcını bir hatıra diye sandığım en dibine saklamıştık. Yaramaz kız onu çıkardı, paslarını bir güzel temizledi. Artık işi gücü aynanın karşısına geçip kılıcını beline takmak, do aşmak.... Sabahtan akşama kadar "Sağa bak, sola bak, hazır ol, yerinde rahat!.. ne kafa kalıyor, ne beyin... Ne yapacağız bilmem.. Bu kadarla kalsa gene iyi... Geceleri arkadaşları gelip kandırıyorlar.. Haydi Şehzadebaşına.. Sinemaya, tiyatroya değil, nişancıya, nişan atmaya.. Deli kızlar, hem asker olacağız derler, hem de sokağa gece yalnız çıkmaktan ötleri patlar.. Çarşafımı giyer, peşlerine düşerim. Nişancı dükkânında, onlar tüfenk-

leri doldurtup birbirinin omuzlarına dayıyarak nişan alırlarken utancından yerlerin dibine geçirim. Üzüm üzüm üzülürüm. Ne yaparsın, torun hatırı.. Başa gelmiş çekilir...

— Hanım teyze bari hedefi bulan oluyor mu?

İhtiyar kadın şaşkın şaşkın başını salladı:

— Vallahi ben ne diyeceğimi bilemiyorum. Bu kızların beceremeyecekleri halt yok... Bizim Meliha bir keresinde kukla trampetçiye trampet çaldırdı.

Bir keresinde kuşları uçurdu. Bir keresinde demircileri oynattı. Tüfekçi de şaşı, dükkânın içindekiler de şaşı, ben de...

— Hanım teyze sence kadın asker olamaz mı?

— Kadın nerede, askerlik nerede a evlâdım!.. Kadınlarımız da ha kendilerini kocalarının dayaklarından kurtarmadılar ki!.. Bitişik komşu Fatma hanım sarhoş kocasının muştalarıyla sabahlara kadar inim inim inler. Az ilerdeki yazmacı Aptullah efendinin kırba - cı duvarda asılıdır, geç kaldığı geceler, zavallı karısı Safiye hele bir hık pık edecek olsun, medet al - lah... Kapı karşı komşunun kocası da berbattır... Daha sayayım mı? Bak, sen gülüyorsun. Sözlerime inanmıyorsun. Yarın kadını asker edersek asker ocağının da düzeni - ni bozmaz mıyız?

Vaktiyle bizim efendi anlatırdı: Bilmem hangi padişah yenice - rilerin arasına kuklacıları, oyuncular, cambazları sokmuş. İş çığırından çıkmış. Kadın asker olursa, korkarım ki biz de iş çığırından çıkacağız. Hem canım evlâdım, kadın evinin yaraşığıdır.

İhtiyar Sıdika hanım çipil gözlerini yumdu. Öfkeli öfkeli kafasını silkeledi:

— Kıyamet alâmetleri, kıyamet alâmetleri.. Neredeyse deccal çıkacak..

Odaya on yedi on sekiz yaşlarında güzel bir kız girdi. İnce saçları vardı. Kesik saçları omuzlarına kadar iniyordu. Yüzü Briget Helmi andırıyordu. Gözleri Marlen Ditrihinki kadar baygındı. "Rap rap,, diyen bir edayla yürüyordu. Arkadaşımla ayağa kalktık. Hafif reveranslarla eğilerek selâmladık. Sert bir hareketle, minicik elini ince kaşının hizasına götürerek, askerce mukabele etti.

Biraz sonra, genç kızla konuşuyorduk. Meliha hanım iyiden iyiye kafasına koymuş, asker olacaktı. Bu sene harbiyeye yazılacaktı.

Diyor ki:

— Tarih tekrardan ibarettir. Eğer hatırımda yanlış kalmamışsa, asırlarca evvel Türk kadınları harbe kocalarıyla beraber giderlermiş. Kartaca kadınları, vatanlarını erkekleriyle beraber müdafaa ederlermiş. Cici annem istediği kadar gülünç bulsun; biz asker o' - cağız. Çalışıyoruz. Şimdiden talimlere başladık. Mükemmel silah kullanıyoruz. Marşlar bile hazırlı-

Adalar sulh mahkemesinden: Büyükkadada Sakarya sokağında sakın iken elyevm ikametgâhı meçhul Anesti Tiryandafilidis efendiye:

Yani Delakoridi Ef. nin aleyhine açtığı 50 liranın maa masarifi ve faiz tahsili ve meblâğı mezkûrun temini istifası için emvali gayri menkule konulan haczın tasdik hakkındaki davanın cari muhakemesi neticesinde: Müddeabih elli liranın tahsiline ve haczı ihtiyatinin tasdikine karar verilmiştir. Tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında temyizi dava etmediğiniz takdirde hüküm katiyet kesbede - ği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (354)

Sultanahmet sulh mahkemesi 1 inci hukuk hakimliğinden:

Posta ve telgraf umum müdürlüğü günün Sirkeciye Mesadet hanında 33 numaralı odada mukim Mösyö Maks Klayin ile ve refiki Mehmet Hulûsi Ef. ler aleyhine açtığı 195 lira 40 kuruş alacak davası üzerine müddeialeyhlere tastir ve irsal kılınan celpnamelerinde semti meç - hu'e gittikleri verilen meşruhat üzerine ilânen tebligat icra kılınmış ve muhakeme de 28/10/933 tarihine talik kılınmış iken yevmi mezkûrda muhakemede hazır bulunmaları icap ederken gelmedikleri anlaşılmış ve bu kere haklarında U. H. M. K. 401 inci maddesi mucibince kezaik ilânen tebligat ifasına karar verilmiş ve muhakeme günü olarak 6 / 12 / 933 saat 14 te muhakemede hazır bulunmadıkları takdirde muamelei kanuniye ifa olunacağı ilânen tebliğ olunur. (9236)

Beşiktaş icra dairesinden:

Mahcuz olup paraya çevrilmesi kararlaştırılan 38 adet tahta masa ve 15 adet demir masa ve 215 adet açılır kapanır demir sandalye ve 153 adet su bardağı ve 118 adet rakı kadehi ve 54 adet muhtelif tabak ve sairenin dellâie ve ihale pul resimleri müşterisine ait olmak üzere 22 - 11 - 933 tarihine tesadüf eden çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar Büyükdere Yeni mahallede Fırıldak Bahçesinde satılacağından talip olanların o gün ve o saatte hazır bulunacak olan memurine müracaatları ilân olunur.

yoruz. Ben bir güfte yaptım. Size okuyayım..

Cevabımızı beklemedi. Genç kızın ne de güzel sesi vardı!

"Kadın asker olunca"

Bakın neler yapacak, Neler yapacak kadın.. Orduya şan katacak Hem can katacak kadın

***

Niçin asker olmasın; Harba gitmesin kadın? Niçin selâm durmasın; Emir vermesin kadın?.

***

Harp olunca kaçarmı; Dedikodu 3

Sanırsınız siz kadın? Yoksa ateş saçarmı; Görürsünüz siz kadın!.

Meliha hanım hararet'i hararetli konuşuyordu:

— Nasıl buldunuz? Mükemmel değil mi? Komşunun kızı Hayriye hem çok iyi ut çalar, hem de notadan filân anlar... İşte bunu besteleyeceğiz...

REN

Istanbul Belediyesi İlanları

Fatih Belediye Şubesi Müdürlüğünden: Fenerde sahiptirilen bir adet keçinin 8 gün zarfında sahibi zühur etmediği takdirde dairece sattırılacağı ilân olunur. (6256)

Marmara üssübahrî Kumandanlığı satınalma komisyonundan:

10000 Kilo Kuru üzüm

Deniz efradı ihtiyacı için yukarıda miktarı ve nev'i yazılı erzakın aleni münakasası 4/birinci kârün/933 pazartesi günü saat 14 te İzmitte kumandanlık Satınalma komisyonunda icra edilecektir.

Şartname sureti musaddakası komisyonundan ve İstanbulda Deniz Levazımı Satınalma komisyonu reisliğinden alınabilir. Taliplerin % 7,5 nisbetinde teminatı muvakkate akçelerile komisyona müracaatları ilân olunur. (6220)

Askerî Fabrikalar İlanları

1868 Ton Lave Marin gömürü

Yukarıdaki malzeme kapalı zarf suretiyle 29/11/933 tarihinde saat 14 te ihalesi icra kılınacaktır. Taliplerin şartname için her gün öğleden sonra münakasaya girmek için de o gün teminat "ve teklifat,, ile müracaatları. (6092)

Beyoğlu birinci sulh hukuk hakimliğinden:

Posta ve telgraf ve telefon müdürlüğü umumiyesi vekili Tahir Beyin Beyoğlunda Sakız ağacında küçük Kırılancık sokağında 19 numaralı hanede mukim Galata Voyvoda posta sabık müdürü Ohanyan Ardaşef Ef. aleyhine ikame eylediği alacak davasının cari muhakemesinde müddeaaaleyhe gönderilen zaptı dava zahrına mumaileyhin mezkûr haneden çıkıp ikametgâhı halen meçhul olduğu mubaşir tarafından verilen meşruhattan anlaşılmış ve bittalep ilânen tebliğat icrasına karar verilerek yevmi muhakeme 7/12/933 saat 10 a talik kılınmış olduğundan mezkûr vakitte bizzat hazır bulunmadığı veya vekil göndermediği takdirde mahkemenin giyaben rüyet edileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (9237)

Istanbul asliye mahkemesi 6 ncı hukuk dairesinden:

Hatice hanım tarafından Topkapı caddesi Taşkasap Tevekkül hamam civarında tramvay tevaküf mahallinde 161 No. lu hanede mukim İsmail kaptan aleyhine açılan boşanma davasının icra kılınan mahkemesinde ikametgâhının meçhuliyeti hasebiyle vaki ilânen tebligata rağmen mumaileyh İsmail kaptan efendinin mahkeme - ye ge'mediği gibi vekil dahi göndermemiş olduğu anlaşılarak bittalep giyabında mahemeye başlanılmış ve giyaben ikmal olunan tahkikat zabıtnamesi kiraat ve davacı isticvap olunmuş ve işbu muameleden bahisle giyap kararının bir ay müddetle ilânen tebliği karargir olmuş ve bu bapta mutte haz giyap kararı dahi mahkeme divanhanesine talik kılınmış bulundugundan tarihi ilânın ferdasından itibaren beş gün içinde itiraz etmediğiniz ve yevmi muhakeme olan 16 — 12 — 1933 cumartesi günü saat 13,30 da İstanbul asliye altıncı hukuk mahkemesinde heyeti hakime huzuruna gelmediğiniz takdirde davacının dermeyer eylediği vak'aları ikrar etmiş addile giyabınızda mahkemenin intaç edileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (353)

Kiralık ODALAR

Ankara caddesinde matbaamız ittisalinde

Orhan Beyhanında kiralık odalar vardır. Talip olanlar VAKIT idaresine müracaat edebilirler.

Istanbul ikinci icra memurlugundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi mu karer bulunan ve tamamına yeminli ehli vukut tarafından sekiz lira kıymet takdir edilen Beyoğlunda Hüseyin ağa mahallesinde sakız ağacı caddesinde kâin eski 42 yeni 34 numara ile murakkam bir bap apartmanın dört hisse itibariyle üç buçuk hissesi 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 133 üncü maddesine tevfiқан arttırmıya vaz edilmiştir. 30/11/933 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 ten 16 ya kadar dairemizde yapılacak olan açık arttırmasında mezkûr gayri menkul hissesi en çok arttırmanın uhdesinde ihale olunacaktır.

Arttırmıya iştirak etmek isteyenlerin mezkûr gayri menkulün kıymeti muhamminesinin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu hamil bulunmaları lâzımdır. Müterakim vergi, vakıf icaresi tenviriyeye ve tanzifiyeden mütevellit rüsumu belediye müşteriye aittir. Daha fazla mal'umat almak isteyenlerin 18/11/933 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairemizde açık bulundurulacak olan arttırma şartnamesiyle 933/4104 numaralı dosyasında mevcut ve mahalli mezkûrun evsaf mesaha ve sairesini havi vaz'iyet ve takdiri kıymet raporunu görüp anlıyabilmekleri ilân olunur. (9234)

ZAYI

Teşrinievel biyadetinde şahsı - ma ait Meliha yazılı tatbik mührümü zayi ettim. Yenisini çıkartacağım dan eskisinin hükmü yoktur.

Haydarpaşada Düz sokakta 6 numarada Meliha (9235)

DOKTOR

Hafız Cema

Dahili hastalıkları mütehassısı Divanyolu N. 118 Telefon: 22396

Güzellik müstahzaratı içinde en
yanılmaz şöhretlerden biri...

PERTEV PUDRASI
PERTEV PUDRASI
PERTEV PUDRASI
PERTEV PUDRASI

PERTEV PUDRASI
PERTEV PUDRASI
PERTEV PUDRASI
PERTEV PUDRASI

(9510)

Istanbul maarif müdürlüğünden:

Vilâyetimiz kazalarında atide gösterilen mekteplerde Millet
ve Halk dersaneleri açılmış ve kayıt muamelesine başlanılmıştır.
Taliplerin derhal müracaatları ilân olunur.

Eminönü kazası: Kadirga 3, Süleymaniye 7, Sirkeci 48 ci
mektepler:

Fatih kazası: Eyüpte 36, Ramide 35, Çarşamba 15, Kara-
gümrük 27, Cibali 14, Saraçhanebaşı 56, Cerrahpaşa 24, Koca-
mustafapaşa 28, Davatpaşa 25, Samatya 30, İstanbul Maltepesi
32, Yedikule 43, Aksaray 45, Yedikule Kazlıçeşme 58 nci mek-
tepler:

Beyoğlu kazası: Fındıklı 13, Feriköy 17, Tünelbaşı 35, Ka-
sımpaşa 9 ncu mektepler:

Beşiktaş: Beşiktaş 19, Ortaköy 23 ncü mektepler:

Beykoz kazası: Beykoz 40, Anadolu Hisarı 34 ncü mektep-
lerle köylerinde:

Üsküdar kazası: Toptaşı 15, İhsaniye 19, Atlamataşı 23,
Beylerbeyi 27, Çengelköy 28 nci mekteplerle köylerinde:

Kadıköy kazası: Gazipaşa 35, Kurbalıdere 9, Erenköy 4 ncü
mektepler:

Kartal kazası: Maltepe, Pendik, Kartal merkez mekteplerile
köylerinde:

Bakırköy kazası: Birinci mektep ile Osmaniye mektebi ve
köylerinde:

Sarıyer kazası: Sarıyer 14, Büyükdere 30, Yeniköy 33, Ki-
reçburnu 36 ncü mekteplerle köylerinde:

Yalova, Şile, Silivri, Çatalca: Kaza merkez mekteplerile
köylerinde. (6205)

İnhisarlar İstanbul başmüdürlüğünden:

İkinci taksitleri alınarak müsirat bey'ye ruhsatıyelerinin bi-
rinci kânun iptidasında değiştirilmesi kanun iktizasındandır. Ko-
laylık olmak üzere bu muameleye 15 Teşrinisani 933 tarihinden
itibaren başlanacaktır. Eski teskerelerin nufus ve esnaf cüzdan-
larının ve birer adet fotoğrafın beraber getirilmesi icabeder.
Dar vakta tesadüf ederek kimsenin zarar görmemesi için bu
muamele birinci kânun 5 inci gününe kadar devam ettirilecektir.
İşbu günün saat 24 dünden sonra yapılacak yoklamada teskere-
siz içki sattığı görülenler hakkında kanunî muamele yapılacaktır.
(6106)

Ziraat Vekâletinden:

Satın alınacak 10 ton Arsenikiyeti ressas iki ay müddetle ve
kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Şartnameler Anka-
ra'da Ziraat Vekâleti mübayaa komisyonu ile İstanbul'da birinci
Ziraat Müdürlüğünden verilecektir. Taliplerin teklif mektupları ile
muhammen bedelin yüzde 7,5'ü üzerinden teminat akçalarını
ihale günü olan 16/12/933 cumartesi günü saat on beşe kadar
zikri geçen komisyona vermeleri ve kendilerinin de o saatte ha-
zır bulunmaları ilân olunur. (5593)

İstanbul üniversitesi Rektörlüğünden:

1 — Fakülteler ve bunlara bağlı mektep ve Enstitülerde
tedrisat 18 - teşrinisani - 933 cumartesi gününden itibaren baş-
layacaktır.

2 — Açılma merasimi Maarif Vekili Beyfendi tarafından
yapılacaktır.

3 — Alâkadarlara tebliğ olunur. (6224)

Emniyet işleri umum müdürlüğünden:

1 — Zabıta memurlarının elbiseleri için lâzım olan 6730
metre kaputluk, 6650 metre ceketlik ve 4650 metre paltoluluk
kumaşın imali kapalı zarf usulile ve 20 gün müddetle münaka-
saya konulmuştur.

2 — ihale 26 ikinci teşrin 933 pazar günü saat 15 de Em-
niyet işleri Umum Müdürlüğünde yapılacaktır.

3 — Taliplerin muayyen olan gün ve saatte teklifnameler ve
teminat akçeleriyle birlikte müracaatları. (6070)

Devlet Demir yolları ilânları

15 - 11 - 933 tarihinden itibaren cuma pazartesi çarşamba
günleri Haydarpaşadan saat 18 de kalkan Anadolu sür'at kata-
rında Kayseri Sivas ve Samsun yolcuları için bir yataklı vagon
bulundurulacağı muhterem yolcularımıza ilân olunur. (6071)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

9/11/1933 vaziyeti

AKTİF

Kasa :	Lira
Altın: safi kilogram 11.969 - 993	L. 16.836.789 08
Banknot.....	" 13.569.338. —
Ufaklık	" 641.319.32
Dahildeki Muhabirler :	
Altın: Safi Kg. 1.788-024	L. 2.515.003.70
Türk lirası	" 650.257.69
Hariçteki Muhabirler :	
Altın: Safi kilogram 3.296- 871	4.637.322.50
Altına tahvili kabil Serbest dövizler	3.104.634.38
Hazine Tahvilleri :	
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı	L. 158.748.563.00
Kanunun 6 ve 8 inci mad- delerine tevfikân vaki tediyat	" 6.554.563.00
Cüzdan :	
Senedat.....	L. 5.791.641.21
Eshamve)Deruhte edilen evrakı tahvilât) naktiye karşılığı (iti- barî kıymetle).....	" 27.125.825.00
Esham ve Tahvilât.....	" 1.427.488.54
Altın ve döviz üzerine avans.....	40.444.47
Hissedarlar.....	4.500.000.00
Muhtelif.....	10.250.528.62
Yekûn	243.284.592.51

PASİF

Sermaye		Lira
İhtiyat akçesi		15 000.000 00
		349.110 26
Tedavüldeki Banknotlar :		
Deruhte edilen evrakı naktiye	L. 158 748 563 00	
Kanunun 6 ve 8 inci madde- lerine tevfikan vaki tediyat	" 6 554 563 00	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakıyesi	152.194 000 00	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilen.....	L. 8.688.000.00	160 882 000.00
Mevduat:		
Türk lirası	15.564.988.15	
Döviz	7.716.469 01	23 281.457.16
Muhtelif		43.772.025.09
Yekûn		243.284.592.51

2 Mart 1933 tarihinden itibaren :

İskonto haddi % 5 1/2 — Altın üzerine avans % 4 1/2

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

DARA BİRİKTİREN RAHAT-EDER

İHAZ MÜLÜSİ
İSTANBUL